

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA,
KNAJLJEVA ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 55-22 DO 55-26

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA V SAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK
LJUBLJANA
TELEFON 38-32, 38-33
POSTNI CEKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ST. 60 4045 08
OGLASI PO CENIKU
MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

Maršal Tito je sprejel zastopnike napredne italijanske mladine

Beograd, 16. marca. Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je sprejel včeraj dopolne zastopnike napredne italijanske mladine, ki so prišli na obisk k ljudski mladini Jugoslavije in so na potovanju po naši državi.

Predstavniki italijanske napredne mladine so prišli k maršalu Titu v spremstvu Slavka Komarja, generalnega sekretarja Centralnega sveta LMLJ, ki je poročal maršalu o tem, kar so predstavniki italijanske napredne mladine doslej videli v naši državi. Italijanski mladinci so prišli v našo državo 1. marca. Obiskali so razen Beograda, kjer so posetili veliko število organizacij, ustanov in podjetij, tudi NjS, Kragujevac, Skoplje in druga mesta. Iz Beograda bodo odpotovali v Bosno in Hercegovino, od tam pa v Slovenijo. Med zastopniki italijanske napredne mladine so mladinci iz vseh krajev Italije, delavci, kmetje in študenti, pripadniki skoraj vseh glavnih političnih strank današnje Italije.

— Drago mi je, ker vidim predstavnike napredne italijanske mladine, — je dejal maršal Tito pri srečanju z italijanskimi mladinci. Kako vam ugaja nova Jugoslavija?

— Vse, kar smo doslej videli v Jugoslaviji, je zapustilo v nas nepozabne vtise, — je odgovoril nek italijanski mladinec. Nekateri stvari so nas prav izredno navdušile. V prvi vrsti mislimo na polet in aktivnost, ki jo razvija ljudska mladina Jugoslavije pri graditvi nove jugoslovanske države. Zlasti smo navdušeni, ni nad tem, ker se ljudska mladina Jugoslavije pri obnovi in graditvi svoje države istočasno tudi sama izpopolnjuje in dviga. Druga stvar, ki nam je prav tako takoj zbudila pozornost, je to, da imajo jugoslovanski narodi dejansko oblast v svojih rokah in da vladajo organi ljudske oblasti z ljudstvom za ljudstvo.

Ni manj pomembna ni za nas okolnost, da razvijajo pri obnovi in izgradnji veliko delavnost tudi vaše kmečke množice. Z živo pozornostjo smo tudi spremljali velika prizadevanja, ki imajo namen, da se nauče široke ljudske množice pisati in brati. Globok vtis je na nas napravil in nas ganilo zelo tople sprejem, ki smo ga doživeli pri širokih množicah jugoslovanskih narodov. V osebnem stiku smo se prepirali, da je duh ljudske mladine Jugoslavije popolnoma v skladu z duhom in čustvovanjem italijanske napredne mladine, kar nam je omogočilo govoriti z istim jezikom o vseh zadevah, ki nas zanimajo.

Maršal Tito, ki je pozorno poslušal razlaganja italijanskih mladincev o vtisih iz Jugoslavije, je pripomnil:

— Naša mladina je zares vredna pohvale, vendar pa vi niste prišli samo zato, da bi videli, kaj dela naša mladina. Vaša dolžnost je večja. Na vas, napredno mladino Italije, je padla naloga, da utrepe pot medsebojnemu zblizanju in popravitvi, kar sta pokvarila fašizem in reakcija, namreč, da ustvarite pogoje za zblizanje med našimi narodi, narodi Italije in narodi Jugoslavije. Italijanska mladina ima pri tem zblizavanju prvenstveno vlogo. Te svoje želje je dokazala ne samo v boju v Italiji, ampak tudi tukaj pri nas, kajti tudi v naši vojski so bili napredni italijanski mladinci. Tudi italijanski mladinci, ki so po silah razmer prišli v sovražniške vrste, so bili pri nas; sedaj so odšli na svoje domove in poneli s seboj simpatije do naše države prav zato, ker so videli tukaj uresničeno to, kar jim je pri srcu. Tudi vaš prihod v našo državo je velikega pomena za zblizanje med našimi narodi. V kratkem bomo vzpostavili normalne odnose z Italijo. Vez med mladino Jugoslavije in napredno mladino Italije bo poglobila in utrčila naše medsebojne odnose, ker so tudi naši splošni interesi skupni v boju proti reakciji in fašizmu. Fašizem še živi, reakcija pa hoče šejači zmedo med narodi, ustvariti žarišča nemirov in nevarnosti za novo vojno.

Po tej veliki vojni, v kateri so bile uničene desetine milijonov človeških življenj, je razumljivo, da je ena izmed največjih nalog mladine vsega sveta boj proti fašizmu, boj proti reakcionarnim elementom, boj proti vsakemu, ki skuša zanesti razdor med narode. Vi ste lahko to videli v svoji državi. Kar se tiče nas, smo zveličarji krepke v svoje roke. Pri vas gre nekoliko težje, vendar ni samo zadeva italijanske in jugoslovanske mladine, ampak napredne mladine vseh držav, da s skupnimi silami razbije hujšaka, ki novi vojni in tiste, ki sejejo sovražnost.

Nato je maršal Tito nadaljeval:

— Ne gre samo za to, da se mladinci med seboj obiskujete in da mora imeti ta stik nekaj simboličnega značaja, tu gre za realizacijo, za uresničenje nalog mladine. Mladina v Italiji mora stremeti in delati na to, da bo italijanski narod videl v narodih Jugoslavije svojega prijatelja, ne pa sovražnika. Nočem tukaj stvari olepšavati in ne govoriti iz višnodosti. Govorim vam resno, da hočemo imeti z italijanskim narodom naj-

boljše odnose, želimo, da bi v Italiji triumfirala demokracija, in upamo, da bo napredna italijanska mladina k temu mnogo prispevala. Kar se tiče nas, ne samo mladine, ampak vse Jugoslavije sploh, bomo storili vse, kar je v naši moči, da bi postali ti odnosi prav z italijanskimi demokratičnimi silami čim boljši. Naša želja je, da bi bila v Italiji demokracija čim močnejša in da bi se čim bolj okrepila. To je bistveno. Vi ste imeli v Jugoslaviji priložnost videti, kaj lahko mladina dela, ko dobi popolno svobodo, kako se lahko razvija v vsaki smeri. Naša mladina ima priložnost v zgodovini Jugoslavije vse možnosti za razvoj svojih sil, da se postavi v službo svojega naroda in da sama mnogo prispeva k izgraditvi svoje države, za svojo bodočnost in za bodočnost vsega svojega naroda. O tem imate junaške primere ne samo iz vojne. Vojna je minila. Sedaj s poletom izgrajamo državo. Izgraditev ni problem, ki se tiče samo Jugoslavije.

Tak problem je tudi pri vas. Italija je porušena. Pri izgraditvi vaše države lahko mladina prav tako da s svojim mladostnim poletom pobudo in moč, da se premoste tudi največje težave. In to ne samo s propagando, najmanj s propagando, ampak s svojim zgledom in sodelovanjem pri delu.

Nato se je maršal Tito dotaknil dela naše mladine in njenih nalog in dejal:

— Dejali ste, da vas je naša mladina prijetno presenetila in da vas je navdušilo polet naše mladine, ki dela in se uči. Da, zahtevamo, naj naša mladina ne kopije samo, in ne gradi samo železnice in mostov in zidala hiš, ampak tudi sebe izpopolnjuje, da bi vsak mladinec postal sposoben član skupnosti in da bi se bolj koristil svoji državi.

Italijanski mladinci so nato seznanili maršala Tita z delom in nalogami napredne italijanske mladine in poudarili, da je prišla napredna mladina Italije do izraza v obojeboju boju proti fašizmu. Današnji kadri napredne italijanske mladine so izšli iz partizanskih bojev v Italiji, zlasti leta 1944.

Pred napredno italijansko mladino so danes predvsem politični cilji, — je dejal nek italijanski mladinec. Ona hoče povesti vso italijansko mladino v boj za popolno uničenje fašističnih ostankov, da bi se čim prej izvršila obnova in demokratizacija države. Mislimo, da je obisk v Jugoslaviji za nas velikega pomena, ker bomo mogli po vrnitvi domov povedati na samo mladini, ampak vsemu italijanskemu narodu, kaj delajo in kako delajo jugoslovanski narodi, kakor tudi to, kaj so doslej dosegli. Iskreno povedano, največji del italijanske mladine goji prijateljska čustva do Jugoslavije in je navdušen nad velikimi socialnimi in političnimi reformami, ki so bile pri vseh izvršene. Na žalost je določen del naše mladine podlegel vplivu propagande in lažem reakcionarnemu tisku. Zato je naša naloga v tem, da to in takšno propagando pobijamo.

Drugi italijanski mladinec je razložil maršalu Titu, da je glavna naloga napredne italijanske mladine ustanovitev enotnega mladinskega gibanja. Poudaril je, da sestava mladinske delegacije najbolje priča o tem, kajti v njej so predstavniki vseh poklicev.

— Vemo, je izjavil, da lahko samo z združenimi močmi dosežemo cilje, ki smo si jih postavili in ki so v Jugoslaviji že doseženi. Naravno je, da pogoji boja pri nas niso takšni kakor v Jugoslaviji. Zato ne moremo reči, da bo mogoče v Italiji doseči isto enotnost, ki je uresničena tukaj.

— Morda ne tako hitro, toda v nekem času bo tudi to uresničeno! je pripomnil maršal.

Predstavniki italijanske delavske mladine je orisal maršalu Titu vlogo delavskih mladincev med vojno. Boj delavske italijanske mladine ni bil samo v tem, da se je sabotiralo delo v tovarnah, ampak tudi v dejanskem podpiranju partizanskega boja in ustanavljanju bojnih odredkov, ki so mnogi prispevali k izgonu sovražnika.

— Delavska mladina Italije je mnogo storila med bojem, pozneje pa se je močno povezala z ostalo napredno italijansko mladino, je dejal italijanski mladinec. Obenem se je italijanska delavska mladina vključila v generalno konfederacijo dela. Ta organizacija ni samo sindikalna, ampak tudi politična značaja. Imela je veliko vlogo pri izdelavi nove ustave, danes pa nima nič manjše vloge v boju za demokratizacijo Italije. Tu smo videli, kako dela delavska mladina Jugoslavije, in to bomo lahko uporabili pri našem bodočem delu, pri delu za nadaljnji razvoj naših organizacij in pri njihovem prispevku k boju proti fašističnim ostankom ter za popolno demokratizacijo države.

Italijanski mladinci so govorili maršalu Titu o obsegu svojega dela. Predstavniki italijanske kmečke mladine je dejal, da je ena iz

ZASEDANJE SVETA ZUNANJH MINISTROV V MOSKVI

Svoboda govora in tiska v Nemčiji se ne sme izrabljati za pripravljanje novega napada

je izjavil sovjetski zunanji minister Molotov pri razpravljanju o demokratizaciji Nemčije

Moskva, 16. marca. (Tass.) Na seji Sveta ministrov za zunanje zadeve dne 14. marca, ki ji je predsedoval Molotov, so ministri po izmenjavi mislenj glede dnevnega reda poslušali najprej govor šefa ameriške delegacije generala Marshalla o problemu demokratizacije Nemčije.

Šef francoske delegacije Bidault je poudaril v svojem govoru, da je v francoski okupacijski coni denacifikacija pri sodnih organih zelo težavna. Nato je spregovoril šef sovjetske delegacije Molotov, ki je izjavil med drugim:

»Ameriški delegat gospod Marshall se je v svojem govoru o demokratizaciji Nemčije zadržal zlasti pri pojmu 'demokracija'. Ni potrebno, da bi se danes poglobljali v to stvar. Tudi sovjetska delegacija bo spregovorila o tem važnem vprašanju, kadar bo to potrebno. Že sedaj pa lahko izjavim, da naše tolmačenje svobode govora in svobode tiska v Nemčiji ne dopušča širjenja idej Hitlerizma ali svobode govora za to, da bi se zaščitila napadalna politika v Nemčiji.

Gospod Bevin je na mojo pripombo, da so na nekaterih važnih položajih v britanski coni še vedno pomembni funkcionarji bivšega Hitlerjevskega režima, navedel imena vrste funkcionarjev, ki so ostali na raznih položajih v sovjetski coni. Sovjetska vlada bo takoj naročila sovjetski vojaški upravi v Nemčiji, naj izvede v tem pogledu primerno kontrolo in ukrene vse potrebno proti tistim nemškim funkcionarjem, ki so se kot zvesti slugi Hitlerjevskih režimov onemogočili. Marshallovo izjavo, da bodo formacije bivših pripadnikov nemške vojske v ameriški okupacijski coni kmalu razpuščene, je vsakega pozdravila, potrebno pa je, da se izvede ta ukrep čim prej v vseh conah. G. Marshall je dalje izjavil, da je od vseh obstoječih vojnih tovarn v ameriški coni že 80% popolnoma

Razpravljanje o preseljenjih

Na seji Sveta zunanjih ministrov dne 15. marca, ki ji je predsedoval šef ameriške delegacije general Marshall, je poročal Višinski o delu mestnikov zunanjih ministrov za Nemčijo, posebno o načrtih postopka za pripravo nemške mirovne pogodbe in o francoskem načrtu za organizacijo konzultativno informacijskega posvetovalstva. Sklenjeno je bilo, da morajo mestniki zunanjih ministrov predložiti poročilo o postopku za pripravo nemške pogodbe do 20. marca.

Zunanji ministri so pričeli nato razpravljati o preseljenjih. Pod tem pojmom so mislili ljudje vseh narodnosti, ki so jih Nemci nasilno odpeljali v Nemčijo, ali v države, ki jih je zasedla Nemčija med vojno. Francoski zunanji minister Bidault je poudaril, da je gostota prebivalstva v Nemčiji znatno večja kot v nekaterih sosednjih državah, zlasti v Franciji. Francoska delegacija predlaga, da naj razpravlja Svet zunanjih ministrov o naslednjih predlogih:

1. Zavezniki naj odobro načelo, da ne bo dovoljeno nobeno preseljevanje nemškega prebivalstva razen onih preseljevanj, o katerih so se že sporazumeli.

2. V kolikor bi se s tem strinjale prizadete države, naj se začasno ustavi preseljevanje prebivalstva, ki je bilo določeno v Potsdamskih sklepih.

3. Končna naseljena na nemškem ozemlju naj se preseljenjem, ki so že sedaj tamkaj, ne dovoli, in pospeši repatriacija in končna preselitev nemške emigracije.

Angleški zunanji minister Bevin je razdelil preseljene na štiri kategorije: 1. vojne ujetnike, 2. preseljenec, ki so državljani Združenih narodov, 3. preseljenec sovražnih narodov in

med glavnih nalog italijanskih kmetov njihova množična organizacija, ki jo podpirajo ostale napredne organizacije.

— Danes so naši kmetje popolnoma združeni z delavci v sindikalnem gibanju, je dejal delegat kmečke mladine. Okoli milijon kmečkih mladincev je organiziranih v narodni kmečki organizaciji, ki se skuša tesno povezati z delavci. Ta organizacija se imenuje »Konfederacija kmečkih delavcev«. Njeni člani so kmečki delavci, polzemeljski in majhni kmečki lastniki zemlje. Organizacija je vključena v splošno konfederacijo dela. Ako gledamo na naš obisk v Jugoslaviji na ta način, potem more biti to v veliko korist kmečkimi množicam Italije. Jugoslovanski kmet nam je dal mnogo primerov, ki jih lahko vzamemo za zgled. To, kar je jugoslovansko kmečko prebivalstvo že uresničilo, so cilji, ki so si jih postavili italijanski kmetje.

V nadaljnjem prisrčenem razgovoru je nek italijanski mladinec navedel več podatkov o strokovnem izpopolnjevanju mladine v Italiji. Poudaril je, da je bilo 1946. leta v Italiji pri-

likvidiranih. Poročilo zaveznškega kontrolnega sveta pravi, da je v ameriški coni popolnoma likvidiranih ali nevtraliziranih 70 tovarn. Te podatke nam je dala ameriška vojaška uprava v Nemčiji. Sedaj navajajo novo številko — 80 tovarn, vendar pa je glavno naslednje: Poročilo govori o vojnih tovarnah, ki so bile likvidirane ali nevtralizirane. Sovjetska delegacija je že izjavila, da je 'nevtralizacija vojnih tovarn' zelo nedoločen pojem. Uporaba nevtralizacije ni določena v nobenem sporazumu zaveznškega kontrolnega sveta. Nevtralizacija privede namreč lahko včasih do tega, da ostanejo vojne tovarne v glavnem nedotaknjene, namesto da bi bile likvidirane.

Sovjetska delegacija je nadalje mnenja, da so glede demokratizacije strank in svobodnih sindikatov v vseh conah Nemčije potrebni sporazumni sklepi, ki bi omogočili udeleževanje teh strank in sindikatov v vsej Nemčiji. S tem sklepom ne smemo odlašati do splošne državne ureditve Nemčije. Tudi agrarno reformo je potrebno izvesti v vseh conah.

Na seji dne 14. t. m. so ministri za zunanje zadeve tudi medsebojno izmenjali uradne podatke o številu nemških vojnih ujetnikov, ki so pod kontrolo zaveznških držav. Iz njih je razvidno, da je v Franciji 631.483 vojnih ujetnikov; 500.000 jih uporabljajo za francosko narodno gospodarstvo, 19.600 jih je v Severni Afriki, 18.600 pa v francoski okupacijski coni Nemčije. Pod kontrolo britanskih oblasti je izven Nemčije 439.295 nemških vojnih ujetnikov, na ozemlju Sovjetske zveze pa 890.532. Od kapitalacije Nemčije je bilo izpuščenih iz vojnega ujetništva v Sovjetski zvezi 1.003.974 nemških vojnih ujetnikov. Združene države Amerike imajo pod svojo kontrolo 30.976 nemških vojnih ujetnikov; med njimi je 15.103 izven Nemčije.

4. begunec in one, ki so bili izgnani iz Nemčije. Govorec o prvi kategoriji je Bevin poudaril, da je potrebno izdelati načrt o namestitvi vojnih ujetnikov, ki se vračajo v Nemčijo. Vprašanje preseljenec, ki so državljani Združenih narodov, je označil za težek problem. V britanski coni je še vedno okoli 230.000 takih preseljenec, med njimi 11.000 Poljakov. Britanska delegacija je mnenja, da bi bilo mogoče razmestiti te osebe izven meje britanske okupacijske cone, ne izključujo pa tudi možnosti, da bi se našlo za te osebe mesto bivanja v zaposlitve. Glede preseljenec, pripadnikov sovražnih narodov, vidi Bevin težave v tem, ker v nekaterih primerih njihove lastne vlade ne želje njihovega povratka v domovino. Glede Nemcev, ki so še vedno izven sedanjih nemških meje, je predlagal Bevin, naj bi razpravljali o njihovem povratku v Nemčijo in upoštevali pri tem položaj v vsaki okupacijski coni, zlasti gostoto prebivalstva. Ustanovila naj bi se posebna komisija za razpravljanje o novi razdelitvi oseb nemške narodnosti, ki so se vrnile v Nemčijo, po različnih conah.

Zunanji minister Molotov je predlagal, naj bi Svet ministrov za zunanje zadeve naročil kontrolnemu svetu v Nemčiji, da izda naslednje ukrepe:

1. Uradnim predstavnikom zaveznških držav za repatriacijo naj se omogoči obisk taborišč za preseljenec, kontrola seznamov in dokumentov preseljenec, svoboden razgovor z njimi itd.

2. V taboriščih za preseljene osebe naj se prepove kakršna koli propaganda ali agitacija proti zaveznikom ali kateri koli zavezniki državi, kakor tudi vsaka propaganda proti vrnitvi preseljenec v domovino.

3. Razpuste naj se takoj vsi odbori, centri in druge organizacije v zapadnih okupacijskih conah Nemčije, ki vodijo sovražno propagando proti kateri koli zavezniki državi.

4. Prepove naj se kakršno koli nabiranje preseljenec za polvojaške organizacije (zaščitne enote, stražarske čete in druge), ki že obstoje, ali pa bi se bile ustanovile na ozemlju zapadnih con Nemčije. Osvoboditi naj se obenem oni preseljenec, ki so že v podobnih organizacijah.

5. Omogočiti naj se, da bodo uprave v taboriščih za preseljene osebe postavljene predvsem iz predstavnikov ene države, katerih državljani so preseljenec.

6. Vse vojne zločince, ki bivajo v taboriščih za preseljenec, je treba izročiti vojaški komandi dotičnih držav.

7. Ustanovi naj se posebna komisija predstavnikov štirih držav za proučevanje položaja v taboriščih za preseljenec v ameriški, britanski in francoski okupacijski coni, ki naj bi ugotovila osebe, ki bi se hotele vrniti v domovino.

Predsednik Marshall je pripomnil, da je na dnevnem redu samo vprašanje preseljenec Združenih narodov. Po njegovem mnenju mora o preseljenih razpravljati mednarodna organizacija za begunce in ni potrebno, da bi se Svet zunanjih ministrov bavil s tem vprašanjem, ker bi se sicer delo te organizacije zamotalo.

Teritorialna reorganizacija Nemčije

Sledila je razprava o delu poročila kontrolnega sveta, ki govori o teritorialni reorganizaciji Nemčije. Francoska in angleška delegacija sta izjavili, da sta zadovoljni s poročilom kontrolnega sveta.

Sovjetsko stališče do teritorialne reorganizacije Nemčije je utemeljil sovjetski delegat Višinski, ki je imel naslednji govor:

»Sovjetska delegacija misli, da je treba pri tem vprašanju posvetiti posebno pozornost dejstvu, da so bile v različnih okupacijskih conah Nemčije, kakor je razvidno iz 8. poglavja poročila kontrolnega sveta, izredne bistvene spremembe glede teritorialne in politične razdelitve. Tako je bila n. pr. v avgustu 1946 v francoski coni ustanovljena nova dežela »Dežela Porenja in Palatinat«. Ki obsega Palatinat in področje Hessen-Nassau v renski provinci. Po odreditvi francoskega vrhovnega poveljnika v tej coni sta bili dve porenski področji — Saarburg in Wadern, priključeni Po-saarju poleg 11 občin pokrajine Trier in 18 občin pokrajine Birkenfeld.

Po enostranski naredbi ameriškega vrhovnega poveljnika je prišlo tudi v ameriški coni do sprememb teritorialne in politične značaja, n. pr. deli dežel Württemberg in Baden v ameriški coni so bili združeni v enotno federativno ozemlje »Württemberg-Baden«. Večji del bivše pruske provincije Hessen-Nassau, razen štirih zapadnih področij, ki meje na Ren in delno na Hessen, ki leži na vzhodni strani Rena, je bil združen v novo deželo »Hessen«.

V britanski coni je nastalo več sprememb pri teritorialni in politični razdelitvi. Najvažnejše med njimi so priznanje provincam statusa dežel, zedinjenje Westfalske in dela Porenja v britanski coni v novo deželo z imenom »Severno Porenje — Westfalska« in pa ustanovitev nove dežele »Spodnja Saska«, ki je sestavljena iz bivše pruske provinc Hanover ter iz dežel Oldenburg, Braunschweig in Schaumburg Lippe.

Tudi v sovjetski coni so nastale nekatere upravne in teritorialne spremembe. Del pokrajine vzdolž zapadne obrežja Odre je bil priključen Meklenburški, del področja Lignitz v Spodnji Slezijski ob zapadnem obrežju Nise pa deželi Saksi; tudi dežela Anhalt, ki se globoko zajeda v pokrajino Saksijo, je bila priključena tej provinci. Vse te važne upravne in teritorialne spremembe so bile izvedene v prvem razdobju okupacije, predno je prišel kontrolni svet v Nemčijo z delom. Kasneje ni prišlo v sovjetski coni do nobene teritorialne spremembe več.

Vse spremembe v zapadnih conah so bile izvedene v času, ko je kontrolni svet že prišel z delom, vendar noben zavezniki vrhovni poveljnik v omenjenih conah ni smatral za potrebno, predložiti kontrolnemu svetu vprašanje nameranih teritorialnih in političnih sprememb. Omejili so se na enostavno obvestilo o spremembah post factum.

Sovjetska delegacija misli, da se z enostranskimi naredbami vrhovnih poveljnikov bodo ureditve nemške države v znatnem obsegu že vnaprej

likvidiranih. Poročilo zaveznškega kontrolnega sveta pravi, da je v ameriški coni popolnoma likvidiranih ali nevtraliziranih 70 tovarn. Te podatke nam je dala ameriška vojaška uprava v Nemčiji. Sedaj navajajo novo številko — 80 tovarn, vendar pa je glavno naslednje: Poročilo govori o vojnih tovarnah, ki so bile likvidirane ali nevtralizirane. Sovjetska delegacija je že izjavila, da je 'nevtralizacija vojnih tovarn' zelo nedoločen pojem. Uporaba nevtralizacije ni določena v nobenem sporazumu zaveznškega kontrolnega sveta. Nevtralizacija privede namreč lahko včasih do tega, da ostanejo vojne tovarne v glavnem nedotaknjene, namesto da bi bile likvidirane.

Sovjetska delegacija je nadalje mnenja, da so glede demokratizacije strank in svobodnih sindikatov v vseh conah Nemčije potrebni sporazumni sklepi, ki bi omogočili udeleževanje teh strank in sindikatov v vsej Nemčiji. S tem sklepom ne smemo odlašati do splošne državne ureditve Nemčije. Tudi agrarno reformo je potrebno izvesti v vseh conah.

Na seji dne 14. t. m. so ministri za zunanje zadeve tudi medsebojno izmenjali uradne podatke o številu nemških vojnih ujetnikov, ki so pod kontrolo zaveznških držav. Iz njih je razvidno, da je v Franciji 631.483 vojnih ujetnikov; 500.000 jih uporabljajo za francosko narodno gospodarstvo, 19.600 jih je v Severni Afriki, 18.600 pa v francoski okupacijski coni Nemčije. Pod kontrolo britanskih oblasti je izven Nemčije 439.295 nemških vojnih ujetnikov, na ozemlju Sovjetske zveze pa 890.532. Od kapitalacije Nemčije je bilo izpuščenih iz vojnega ujetništva v Sovjetski zvezi 1.003.974 nemških vojnih ujetnikov. Združene države Amerike imajo pod svojo kontrolo 30.976 nemških vojnih ujetnikov; med njimi je 15.103 izven Nemčije.

4. begunec in one, ki so bili izgnani iz Nemčije. Govorec o prvi kategoriji je Bevin poudaril, da je potrebno izdelati načrt o namestitvi vojnih ujetnikov, ki se vračajo v Nemčijo. Vprašanje preseljenec, ki so državljani Združenih narodov, je označil za težek problem. V britanski coni je še vedno okoli 230.000 takih preseljenec, med njimi 11.000 Poljakov. Britanska delegacija je mnenja, da bi bilo mogoče razmestiti te osebe izven meje britanske okupacijske cone, ne izključujo pa tudi možnosti, da bi se našlo za te osebe mesto bivanja v zaposlitve. Glede preseljenec, pripadnikov sovražnih narodov, vidi Bevin težave v tem, ker v nekaterih primerih njihove lastne vlade ne želje njihovega povratka v domovino. Glede Nemcev, ki so še vedno izven sedanjih nemških meje, je predlagal Bevin, naj bi razpravljali o njihovem povratku v Nemčijo in upoštevali pri tem položaj v vsaki okupacijski coni, zlasti gostoto prebivalstva. Ustanovila naj bi se posebna komisija za razpravljanje o novi razdelitvi oseb nemške narodnosti, ki so se vrnile v Nemčijo, po različnih conah.

Zunanji minister Molotov je predlagal, naj bi Svet ministrov za zunanje zadeve naročil kontrolnemu svetu v Nemčiji, da izda naslednje ukrepe:

1. Uradnim predstavnikom zaveznških držav za repatriacijo naj se omogoči obisk taborišč za preseljenec, kontrola seznamov in dokumentov preseljenec, svoboden razgovor z njimi itd.

2. V taboriščih za preseljene osebe naj se prepove kakršna koli propaganda ali agitacija proti zaveznikom ali kateri koli zavezniki državi, kakor tudi vsaka propaganda proti vrnitvi preseljenec v domovino.

3. Razpuste naj se takoj vsi odbori, centri in druge organizacije v zapadnih okupacijskih conah Nemčije, ki vodijo sovražno propagando proti kateri koli zavezniki državi.

4. Prepove naj se kakršno koli nabiranje preseljenec za polvojaške organizacije (zaščitne enote, stražarske čete in druge), ki že obstoje, ali pa bi se bile ustanovile na ozemlju zapadnih con Nemčije. Osvoboditi naj se obenem oni preseljenec, ki so že v podobnih organizacijah.

5. Omogočiti naj se, da bodo uprave v taboriščih za preseljene osebe postavljene predvsem iz predstavnikov ene države, katerih državljani so preseljenec.

6. Vse vojne zločince, ki bivajo v taboriščih za preseljenec, je treba izročiti vojaški komandi dotičnih držav.

7. Ustanovi naj se posebna komisija predstavnikov štirih držav za proučevanje položaja v taboriščih za preseljenec v ameriški, britanski in francoski okupacijski coni, ki naj bi ugotovila osebe, ki bi se hotele vrniti v domovino.

Predsednik Marshall je pripomnil, da je na dnevnem redu samo vprašanje preseljenec Združenih narodov. Po njegovem mnenju mora o preseljenih razpravljati mednarodna organizacija za begunce in ni potrebno, da bi se Svet zunanjih ministrov bavil s tem vprašanjem, ker bi se sicer delo te organizacije zamotalo.

Teritorialna reorganizacija Nemčije

Sledila je razprava o delu poročila kontrolnega sveta, ki govori o teritorialni reorganizaciji Nemčije. Francoska in angleška delegacija sta izjavili, da sta zadovoljni s poročilom kontrolnega sveta.

Sovjetsko stališče do teritorialne reorganizacije Nemčije je utemeljil sovjetski delegat Višinski, ki je imel naslednji govor:

»Sovjetska delegacija misli, da je treba pri tem vprašanju posvetiti posebno pozornost dejstvu, da so bile v različnih okupacijskih conah Nemčije, kakor je razvidno iz 8. poglavja poročila kontrolnega sveta, izredne bistvene spremembe glede teritorialne in politične razdelitve. Tako je bila n. pr. v avgustu 1946 v francoski coni ustanovljena nova dežela »Dežela Porenja in Palatinat«. Ki obsega Palatinat in področje Hessen-Nassau v renski provinci. Po odreditvi francoskega vrhovnega poveljnika v tej coni sta bili dve porenski področji — Saarburg in Wadern, priključeni Po-saarju poleg 11 občin pokrajine Trier in 18 občin pokrajine Birkenfeld.

Po enostranski naredbi ameriškega vrhovnega poveljnika je prišlo tudi v ameriški coni do sprememb teritorialne in politične značaja, n. pr. deli dežel Württemberg in Baden v ameriški coni so bili združeni v enotno federativno ozemlje »Württemberg-Baden«. Večji del bivše pruske provincije Hessen-Nassau, razen štirih zapadnih področij, ki meje na Ren in delno na Hessen, ki leži na vzhodni strani Rena, je bil združen v novo deželo »Hessen«.

V britanski coni je nastalo več sprememb pri teritorialni in politični razdelitvi. Najvažnejše med njimi so priznanje provincam statusa dežel, zedinjenje Westfalske in dela Porenja v britanski coni v novo deželo z imenom »Severno Porenje — Westfalska« in pa ustanovitev nove dežele »Spodnja Saska«, ki je sestavljena iz bivše pruske provinc Hanover ter iz dežel Oldenburg, Braunschweig in Schaumburg Lippe.

Tudi v sovjetski coni so nastale nekatere upravne in teritorialne spremembe. Del pokrajine vzdolž zapadne obrežja Odre je bil priključen Meklenburški, del področja Lignitz v Spodnji Slezijski ob zapadnem obrežju Nise pa deželi Saksi; tudi dežela Anhalt, ki se globoko zajeda v pokrajino Saksijo, je bila priključena tej provinci. Vse te važne upravne in teritorialne spremembe so bile izvedene v prvem razdobju okupacije, predno je prišel kontrolni svet v Nemčijo z delom. Kasneje ni prišlo v sovjetski coni do nobene teritorialne spremembe več.

Vse spremembe v zapadnih conah so bile izvedene v času, ko je kontrolni svet že prišel z delom, vendar noben zavezniki vrhovni poveljnik v omenjenih conah ni smatral za potrebno, predložiti kontrolnemu svetu vprašanje nameranih teritorialnih in političnih sprememb. Omejili so se na enostavno obvestilo o spremembah post factum.

Sovjetska delegacija misli, da se z enostranskimi naredbami vrhovnih poveljnikov bodo ureditve nemške države v znat

DELO ANKETNE KOMISIJE V GRČIJI

Raziskavanje delovanja angleških predstavnikov Evansa in Hilla v Egejski Makedoniji

Podkomisija anketne komisije zaslišuje na albanskem ozemlju priče o grških izživanjih ob albanski meji

Atene, 16. marca (Tanjug). Podkomisija anketne komisije je obiskal Lerin in vas Sv. Parakseva. Zaslišane priče so razkrivale protidemokratsko in vohunsko udejstvovanje britanskega podkonzula Evansa in britanskega oficirja Hilla v Lerinu, kakor tudi njegove poizkuse, da bi ustvaril avtonomistično gibanje v Egejski Makedoniji. Navajale so tudi dokaz, da grške oblasti podpirajo oborožene balistične tolpe, ki sodelujejo z grškimi orožniki. Evans je ukazal razpust Eama in Epona ter vseh demokratičnih organizacij.

Priča Joanides je izjavil, da je podkonzul Hill, ki je zamenjal Evansa, obiskoval med boji vasi, kjer je bilo prebivalstvo za Eam. Ko so ga pozvali, naj navede stvarne podatke o Hillovem udejstvovanju, je predsednik komisije izjavil, da ne more dovoliti tega vprašanja, niti kakršnega koli drugega vprašanja v zvezi z Evansom in Hillom.

Po krajši razpravi, v kateri sta ameriška in kitajska delegata izjavila, da makedonsko vprašanje nima nobene zveze z obmejnimi incidenti, je sovjetski delegat Gasparov navedel, da zatrjuje obtožbo grške vlade proti Jugoslaviji, da je položaj v Grčiji inspiriran od zunaj, dočim je zasliševanje prič ugotovilo, da je sedanji položaj vzrok razvoja razmer v sami državi. Izjave prič so zelo važne, ker odkrivajo resnične vzroke sedanjega položaja v Grčiji.

Ob 13. je prispela komisija v Korčo, odkoder je nadaljevala svojo pot po albanskem ozemlju vzdolž meje, nato pa odšla v Janino.

Vse štiri priče, ki jih je podkomisija zaslišala v Korči in Albaniji, so točno označile kraje, kjer so bila grška izživanja. Razen tega so potrdile, da so grški monarhistični z ne-prestani izživanja preprečevali delo v vasi, tako da niso mogli kmeti opraviti niti jesenske setve. Vse izjave albanskih prič so bile zelo neoporečne za grškega delegata.

Protest jugoslovanskega delegata

V zvezi z omejitvijo pravic jugoslovanskega delegata, ki je zahteval, da naj ugotovi podkomisija resnične vzroke incidentov na grških mejah, je poslal predstavnik Jugoslavije Josip Djerdja predsedniku komisije naslednje protestno pismo:

»Gospod predsednik! Danes sem prejel brzojavko od mojega pomočnika Ivanoviča, ki dela v skupini g. Hooda. V brzojavki me obvešča Ivanovič, da mu je g. Hood kot predsednik skupine prepovedal, da bi zasliševal makedonske Slovence kot priče o delovanju gg. Evansa in Hilla med prebivalstvom Egejske Makedonije.

Ker mi ni znan noben sklep anketne komisije, ki bi opravičeval tako ravnanje g. Hooda, smatram, da je nepravilno in pristransko. Tako ravnanje bi vsakokrat, če bi se nadaljevalo, ne moglo privedi do dejanskih in objektivnih rezultatov o zelo važnih vprašanjih.

Prosimo vas, gospod predsednik, da seznani anketno komisijo z vsebino tega pisma na prvi seji.

Novi uspehi partizanske vojske v Grčiji

Atene, 16. marca (Tanjug). Oddelek 500 dobro oboroženih partizanov je napadel orožnike in oborožene monarhiste v vasi Meliti pri Beriji v Egejski Makedoniji. Po vladnem uradnem poročilu so trajali boji 9 ur in se je partizanom posrečilo prodreti in monarhistično oporišče, ki je ostalo v rokah partizanov kljub ojačenju, ki so prišli orožnikom na pomoč. Skupne partizanov so porabile brzojavne drogeve in dolžin 2 kilometrov med Nijosem in Gravrom, kar 80 brezimnih drogov pri vasi Lavanice v področju Belvendo.

Monarhistična vlada priznava v svojem poročilu, da so partizani vdrli tudi v vasi Ifantes in Ralino pri Komatiniju, kjer so bile vladne oborožene sile. V obeh vaseh se je partizanom pridružilo veliko število kmetov.

Poleg tega so partizani razstrelili železniško progo Katarina—Anokopanos.

Truman bo izgubil igro, kakor sta jo izgubila Churchill in Bevin

Atene, 16. marca (Tanjug). Centralni komite koalicijske demokratične strank Grčije Eam je objavil ob govoru predsednika ZDA Trumana o ameriški intervenciji v Grčiji naslednjo izjavo:

»Predsednik Truman ni odstranil dvoma glede njegovih resničnih namenov z Grčijo. Tudi ni počakal na uspeh preiskave, temveč je pohitel in preudrele sklepe anketne komisije ter jih podredil ameriškim interesom.

Pomoč, o kateri govori Truman, naj bi izpremenila Grčijo v izpostavljen ameriški vojaški položaj proti drugim narodom. Predsednik Truman je izjavil, da se zaveda posledice te pomoči Grčiji, vendar želi o tem razpravljati samo z ameriškim Kongresom. Organizacije Združenih narodov in grškega naroda, ki se ga to najbolj tiče, sploh ne vprašajo.

Grški narod želi, da bi ostala njegova država izven mednarodnih naspotij, da bi se lahko posvetil zdravljenju težkih ran in obnovi svojega v vojni porušenega gospodarstva.

Trumanov govor dokazuje, kako nujna je enotnost grškega naroda. Namesto enostranskih jamstev želi grški narod pridobiti svojo neodvisnost na temelju kolektivne varnosti, ki mu jo nudi samo Organizacija Združenih narodov.

Grčija je danes v enem izmed najbolj usodnih trenutkov svoje zgodovine. Politični krogi, ki danes Grčijo upravljajo, so prevzeli veliko odgovornost. Kakor so se Grki neustrašeno borili proti Italijanom in Nemcem, kot se danes bojujejo proti brit.

tanski zasedbi, tako se bodo bojevali tudi proti vsaki drugi okupaciji ne glede na žrtve.

»Rizopastis« je objavil uvodnik generalnega sekretarja KP Grčije Zahariadesa z naslovom »Severnoameriška intervencija, kjer pravi med drugim:

Ameriška intervencija v Grčiji ne bo uspeša. Truman bo izgubil igro, kakor sta jo izgubila Churchill in Bevin. Predsednik Truman poizkuša izvesti iz blata domačo reakcijo v Grčiji po stvarnem neuspehu, ki so ga doživeli angleški okupatorji in intervencionisti. Na ta način ne bo ničesar dosegel, marveč bo samo povečal številne grobov in podaljšal grško tragedijo. Gospod Truman bi moral pomagati, da bi se na demokratičen način končalo delo anketne komisije Varnostnega sveta in da bi mogel grški narod svobodno, neodvisno in suvereno razčistiti svoje notranje razmere. Rezultat bi bil še popolnejši, če bi Truman pripomogel, da bi OZN sprejela EAM-ov predlog o nevtralnosti Grčije. Trumanov govor ne pomeni samo teptanja grške neodvisnosti in našega nacionalnega ponosa, temveč je obenem tudi resno izpodkopavanje miru in udarec OZN.

Atenski tisk je objavil nadalje izjavo socialistične stranke, ki poudarja, da bo povzročila ameriška pomoč Grčiji razširjenje državljanske vojne in privedla deželo do propasti. Enostransko vmešavanje v notranje zadeve Grčije ne bo zaščitilo interesov ljudstva.

Naknadni angleški kredit za vzdrževanje reda v Grčiji

London, 15. marca. Spodnja zbornica je odobrila dodatni kredit v znesku 19 milijonov funtsterlingov za pomoč Grčiji. Od tega je 18 milijonov namenjenih za grško vojsko — za vzdrževanje reda.

Delegacija Vrhovnega sovjeta v Angliji

London, 16. marca (Tass). Prvi dan svojega bivanja v Londonu je delegacija deputatov Vrhovnega sovjeta ZSSR obiskala Svet londonske grofije, kjer se je zadržala večji del dneva in poslušala obvestila šefov in upravnikov različnih oddelkov Sveta o njihovem delu.

V soboto je bil v Westminsterki palači svečan sprejem članov delegacije Vrhovnega sovjeta ZSSR. Sprejema se je udeležilo okrog 1000 poslancev obeh zbornic s svojimi družinami. Predsednik Sovjeta narodov in Vseveznega centralnega sovjeta sindikatov ZSSR Kuznetsov je izročil lordu-kanceljerju Dewittu pisma predsednika Prezidija Vrhovnega sovjeta N.

Češkoslovaška bo podprala gradbeno podjetja

Praga, 15. marca (Tanjug). Delegacija gradbenih delavcev iz različnih mest Češkoslovaške republike so izročile predsedniku vlade Klementu Gottwaldu zahtevo po podpravljenju zaplenjenih gradbenih podjetij. Predsednik vlade je odgovoril, da so zahteve gradbenih delavcev upravičene in da bo vlada do konca marca izdala sklep o tej stvari.

Bolgarija zahteva od Avstrije izročitev vojnih zločincev

Sofija, 16. marca (Tanjug). Bolgarska vlada je poslala zavezniški komisiji spomenico, v kateri zahteva izročitev vseh bolgarskih vojnih zločincev, živčih v Avstriji, med njimi tudi nekdanjega ministrskega predsednika Aleksandra Cankova.

Spomenici je priložil tudi službeni akt ministrstva za pravosodje, kjer so navedena kazniva dejanja zahtevanih oseb in kazni, ki jih je izrekel proti njim ljudsko sodišče v Sofiji.

Anglo-holandski razgovori o vojaški zvezi

Haag, 16. marca. Tass. Časopisi objavljajo poročila o razgovorih med Veliko Britanijo in Holandsko o poenotenju oborožitve in o skorajšnji sklenitvi

vojaške zveze med Veliko Britanijo in Holandsko. Agencija ANP je v imenu holandske vlade to poročilo demantirala. Toda, nekateri demokratični listi dvomijo v ta demanti. Čeprav je zunanji minister izjavil, da Holandska ne bo sodelovala pri nobenem bloku, se je dejansko pridružila zapadnim zvezam in blokom, pripominja »De Vaarhaide«.

Oborožena vstaja v Paragvaju je delo reakcije

New York, 16. marca. (Tass). V Paragvaju je izbruhnila te dni oborožena vstaja. Uporniki hočejo izvesti državni prevrat. Zarota je izbruhnila v prestolnici Asuncion, vstaja pa se je razširila tudi na območje mesta Concepcion.

»Popolna iz Rio de Janeira prinaša razglasila voditelja brazilske KP Prestesa v zvezi z dogodki v Paragvaju. V razglasu je rečeno, da so sedanji predsednik Moringo in njegovi pristaši dobili od Amerikancev navodila, naj zapletejo paragvajski narod v oboroženo boj, da se utrdi diktatura, ljudstvu pa odvzame neodvisnost. Prestes pravi, da bi poraz paragvajskega ljudstva še bolj približal nevarnost, da zgubijo latinske države v Južni Ameriki svojo samostojnost in bodo s tem ustvarjene izhodne točke za vojaške avanture imperializma.

PO TRUMANOVEM GOVORU PRED KONGRESOM

Stare kolonizatorske metode so se preživele in so obsojene na neuspeh

»Izvestija« o glavni slabosti Trumanovega govora in o ekspanzionističnih težnjah in načrtih Združenih držav Amerike

Moskva, 16. marca (Tass). »Izvestija« komentirajo v uvodniku Trumanov govor pred Kongresom in pišejo: »Ameriški kongresu je predloženo, naj sankcionira kar naenkrat »dobre delice« — rešitev Grčije od notranjih neredov in plačilo stroškov za »moderniziranje« Turčije, od česar je baje odvisen njen nadaljnji obstoj.

Brez dvoma je pismo Caldarisove vlade ameriški vladi s prošnjo za pomoč izrazil dokaz poloma tistega notranjega političnega režima v Grčiji, ki je dobil v Trumanovi poslanci Kongresu nepričakovano ugodno oceno.

Dobro je znano, da so bili dosedaj pravi lastniki Grčije britanske vojaške oblasti. To so tudi še sedaj. Britanske čete so na grškem ozemlju od leta 1944. Na Churchillovo pobudo je Velika Britanija prevzela odgovornost za »ustanavljanje« političnih pogojev v Grčiji. Britanske oblasti pa se niso zadovoljevale samo s tem, da so pomagale vladavini reakcionarnih antidemokratskih sil v Grčiji, da se je lahko obdržala, temveč tudi s tem, da so podpirali ljudi, ki so aktivno in zavestno sodelovali z Nemci. Vsa politična in gospodarska dejavnost med vsemi mogočimi kratkotrajnimi vladami v Grčiji je bila dosedaj pod budno britansko kontrolo in vodstvom. Sedaj vidimo uspeh: popoln polom.

Državljanstva vojna v Grčiji noče prenehati in dobiva vedno večji obseg. Ali niso tega žalostnega stanja povzročile tuje čete na grškem ozemlju? Ali Velika Britanija, ki se je proglasila za varuha Grčije, ni odgovorna za bankrot svojega varovanja?

Poslanica ameriškega predsednika pušča ob strani povsem naravna vprašanja. Razlog za takšno delikatnost je popolnoma razumljiv; ZDA nočejo kritizirati britanske prakse zato, ker nameravajo same slediti britanskemu primeru. Iz Trumanovega govora vidimo, da ZDA nimajo namere menjati smeri britanske politike, ki se izvaja v Grčiji. V tem primeru tudi ne moremo pričakovati boljših uspehov. Ameriška vlada se zdaleč ne namerava, da bi pri grškem vprašanju ravnala tako, kakor bi lahko pričakovali od člana OZN, ki je zaskrbljen za usodo njenega drugega

člana. Truman ni niti smatral za potrebno, da bi počakal na uspeh dela anketne komisije Varnostnega sveta, ki je odšla prav zato v Grčijo, da bi proučila položaj na kraju samem. Truman se ni oziral na mednarodno organizacijo, niti na grško suverenost. Kaj naj še ostane od grške suverenosti, če se bo vsedlo na glavo grških upraviteljev »ameriško vojaško in civilno osebje« in če bo to osebje pričelo delati v Grčiji s pomočjo 250 milijonov ameriških dolarjev. Zaradi te čudne »zaščite« Grčije bo trpela predvsem suverenost in neodvisnost Grčije. Grški narod, ki se je herojsko bojeval za svojo neodvisnost in svobodo, ni zaslužil, da se tako z njim ravna.

Ameriški argumenti o nujnosti pomoči, ki naj jo dobi Turčija, so zasnovani na sklepanju na nevarnost, ki baje grozi nedotakljivosti Turčije, čeprav turški nedotakljivosti ne grozi nikdo in nič. Ameriška »pomoč« Turčiji je očitno usmerjena na to, da bi se ta država podredila kontroli ZDA. Torej ne bomo več mogli govoriti o samostojni notranji in zunanji politiki Turčije, ker bo podrejena ameriški imperializmu.

»New York Times«, ki komentira Trumanovo poslanico Kongresu, je objavil, da nastopa »doba ameriške odgovornosti«. Postavlja pa se vprašanje, kaj je monopolistična ameriška odgovornost? Ali ni to sprejetje ekspanzionističnih načrtov?

Razlaganja, da so ZDA poklicane, da rešijo Grčijo in Turčijo od ekspanzije tako imenovanih »totalitarnih držav«, niso nova. Hitler se je prav tako oziral na boljše vike, ko si je hotel utrti pot pri svojih osvajanjih. Sedaj želijo ZDA, da bi si podredile Grčijo in Turčijo in poizkušale s hrupom na račun totalitarnih držav prikriti svoje ekspanzionistične načrte. »Priče smo novega vmešavanja ZDA v zadeve drugih držav. Ameriške zahteve po vodstvu v mednarodnih zadevah se večajo vzporedno z naraščanjem teka zainteresiranih ameriških krogov. Ameriški funkcionariji, ki delajo pod novimi zgodovinskimi pogoji, pa ne računajo s tem, da so stare metode kolonizatorjev in trgovaških politikov že preživele svoje zlate čase, da se ne bi osvojele na neuspeh. Tu je glavna slabost Trumanovega govora.

Izjave pomembnih članov opozicijske skupine laburističnih poslancev

London, 16. marca. (Tanjug). Več pomembnih članov opozicijske skupine laburistične stranke je v razgovoru z dopisnikom grške brzojavne agencije v Londonu ostro obsodilo govor, ki ga je imel predsednik Truman pred ameriškim kongresom.

Norman Dodds, ki je pred kratkim obiskal Grčijo, je med drugim dejal: »Trumanov govor jasno kaže, da mu je popolnoma neznan dejanski položaj v Grčiji, ali pa je brezozirno odločen, da izkorenini tudi zadnje sled demokracije v deželi, v kateri je grško ljudstvo toliko let bilo junaško borbo proti fašizmu.

Platts-Mills je med drugim izjavil: »Truman je naredil veliko uslugo vsemu svetu, ker je odkrito povedal, kar je Bevin poizkušal prikriti, namreč, da je njegov cilj oborožena intervencija proti grškemu ljudstvu. Protikomunistična zastava Adolfa Hitlerja je v svojem padcu opazila pleča gospoda Trumana. Toda niti ta nevarnost ne bo vplivala na herojsko borbo junaškega grškega ljudstva.«

Laburistični poslanec Julius Silvermann je rekel: »Resnično »suplost izjave predloga gospoda Trumana, da bi bilo treba Grčijo in Turčijo ohraniti kot trdnjavi demokracije, ko vendar vemo, da je v teh dveh deželah prav malo demokracije.

Pred tedni so bili izbrisani tudi zadnji sledovi demokracije v Grčiji, dočim vidimo preganjanja, uboji in izgoni neizogibno do istih rezultatov.

Borba za demokracijo v Grčiji se bje v planinah. Novo vmešavanje dolarske diplomacije ima namen, zadušiti borbo grškega ljudstva za svobodo. Naša dolžnost je, pobrigati se, da Truman ne bo uspel.

Poslanec laburistične stranke W. Warbey pravi: »Posojati denar sedanji grški vladi pomeni, dati potuho in podpirati grško reakcionarno klico, ki skuša vsiliti grškemu ljudstvu one oblike totalitarizma in zatiranja človeka, ki jih predsednik Truman tako izrecno obsodijo. Vojška pomoč grški vladi ne bo vzpostavila reda v Grčiji, ampak bo nasprotno omogočila grški fašistični vladi še ostrejšo kampanjo proti levici in vsem demo.

kratičnim elementom grškega ljudstva.

Laburistični poslanec G. Thomas je izjavil: »Poteza predsednika Trumana je prava politika sile in da ZDA tega ne delajo zaradi Grčije, marveč zaradi sebe. Govor predsednika Trumana je najbolj žalostna izjava, ki jo je podal po končani vojni kakšen državnik. Če se naš narod tudi po tej izjavi ne bo zavedal nevarnosti, ki se ji približujemo, tedaj te nevarnosti tudi v bodoče ne bo mogli videti.

Narodni poslanec Ziliacus je na velikem zborovanju laburistične stranke v Dartfordu izjavil: Predsednik Truman je pokazal pot, po kateri hodijo ZDA pod vodstvom reakcije in velikih kapitalistov. V svojem prvem govoru je objavil deklaracijo kapitalistične Amerike o diplomatski in ekonomski vojni proti socializmu v Evropi in na narodnim gibanjem v Aziji, ki streme po socialnem in nacionalnem dvigu, v svojem drugem govoru pa je Truman izjavil, da hočejo ZDA igrati vlogo dobrotnika vseh monarhistov, reakcionarjev, kolaboracionistov, kvizlingov in fašistov. Hitlerjevo truplo mogoče razpada v grobu, toda njegova protikomunistična os je odšla v Ameriko. ZDA so postale danes ozračna kapitalistične protirevolucije; naslanjajo se na britansko laburistično vladno, da bi jih ta oskrbela s to, povsko hrano za njihove mednarodne načrte. Ameriški imperializem vodi svet k novi vojni. Toda, jasno se je treba zavedati, da prevzemajo v Grčiji in Turčiji ZDA zgolj vlogo Bevinla, ki je obdržal kontinuiteto Churchillove zunanje politike. ZDA skušajo igrati vlogo branila starega socialnega reda in nasprotnika socializma, vlogo, ki jo je imela thoryjevska Velika Britanija po prvi svetovni vojni.

Vsi, ki zaupajo v Organizacijo Združenih narodov in ki žele mir, se morajo zavedati, da je bodočnost odmaknjena in svoboda na svetu odvisna od uspeha socialistične obnove Evrope in zmage socialistične revolucije na Srednjem in Daljnem vzhodu.

Daily Worker ugotavlja: Brez dvoma izražajo izjave omenjenih in še mnogo drugih laburističnih poslancev, mišljenje delavskega gibanja kot celote, kakor se je to videlo iz prvih poročil o reakciji na Trumanov govor med delavci po tovarnah. Delavstvo odločno obsodijo najnovejši poizkusi ameriškega imperializma, da bi zabil klin med zapadne demokracije in Sovjetsko zvezo.

Maršal Tito je sprejel bolgarskega poslanika

Beograd, 16. marca. Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je sprejel včeraj v prisotnosti pomočnika ministra za zunanje zadeve dr. V. Velebita, izrednega poslanika in pooblaščenega ministra LR Bolgarije v Beogradu g. S. Ganovskega.

Slovenska prosvetna zveza v Trstu zahteva primerne prostore za slovenske kulturne ustanove, da se vsaj delno popravi fašistično barbarstvo

Trst, 16. marca. Slovenska prosvetna zveza na tržaškem ozemlju je poslala višjemu častniku za civilne zadeve pri zavezniški vojaški upravi polkovniku Alfredu C. Bowmanu pismo, v katerem ponovno ugotavlja, da se slovenske kulturne ustanove v Trstu zapostavljajo. Slovensko narodno gledališče ni moglo dobiti na razpolago primerne dvorane niti za dva večera, kar dovolj zgornjo priča kako odgovorne oblasti tolmajo enakovrednost Slovencev. Čeprav bi morala biti dvorana občinskega gledališča Verdi na razpolago tudi za slovenske kulturne potrebe, je Slovensko narodno gledališče ni moglo dobiti niti za dva nastopa. Dvorane so na razpolago za vse mogoče zabave, ki jih prirejajo tudi povsem politične organizacije, je za kulturne potrebe slovenskega prebivalstva v Trstu jih ni mogoče dobiti. Slovenske kulturne ustanove, ki delujejo danes v Trstu, nadaljujejo kulturno tradicijo slovenskih kultur.

nih ustanov, katerih delo je nasilno prekinil fašizem. Vse te ustanove so imele svoj sedež v Narodnem domu, ki so ga fašisti l. 1920 požgali.

Slovenska prosvetna zveza ugotavlja, da je postopek zavezniške vojaške uprave v tem pogledu daleč od nepristranosti in da je do neke mere nadaljevanje politike, ki se je vodila v Trstu v zadnjih 25 letih proti slovenskemu ljudstvu. Slovenska prosvetna zveza odločno zahteva od zavezniške oblasti, naj izpolni svojo dolžnost in poskrbi, da bo dobilo Slovensko narodno gledališče na razpolago dvorano za svoji dve premieri v tem tednu. Obenem poudarja, da je nastopil trenutek, ko je treba dokončno urediti vprašanje prostorov za Slovensko narodno gledališče in druge kulturne slovenske ustanove, da se popravi krivica, ki jo je zakrivil fašizem l. 1920, ko je uničil središče slovenskih kulturnih ustanov v Trstu.

Ekonomske osnove današnjega imperializma Združenih držav

(Nadaljevanje in konec)

Ameriški monopolistični kapitalisti danes ne kupujejo samo delnice za nafto, ampak so se v smislu svojih zgodovinskih izročil (kupili so Lujziano) naučili spretnosti kupovanja cele dežele odnosno celega otoka. V zadnjem času se mnogo govori o pripojitvi Islanda ZDA in o namernem kupovanju Grönlanda od Danske. Tak nakup naj bi seveda ne imel ničesar »imperialističnega« in naj bi predstavljala popolnoma »svobodno« kupoprodajno pogodbo dveh držav. Človeški demokratični občutki se sicer tako kupovanje dežele odnosno dela naroda zdj nemožno in »nedemokratično«, toda ameriški poslovni demokratizem prenese tudi tako grobo kršitev samoodločbe naroda, kadar so v vprašanju njegovi interesi.

Sistem oblik ekonomskega in političnega gospodarstva bi vsakokrat ne bil popoln, če ne bi poiskali pravega bistva nekaterim demokratičnim frazami, ki se jih vsak dan poslužujejo ameriški monopolisti. Te fraze so zahteve po »svobodni plovidbi«, »svobodni zrakavi«, »svobodni trgovini« in »enakih možnostih« itd.

V geslu »svobodne plovidbe« ne moremo spoznati njegovega pravega bistva, če ga skušamo proučevati kot geslo. Čim pa pogledamo na njegovo ekonomsko bistvo, potem moramo ugotoviti sledeče: Med drugo svetovno vojno se je močno zmanjšala pomorska tožnja dotlej najmočnejše pomorske države Velike Britanije. Ob pričetku vojne je imela Anglija 17,5 milijonov reg. ton brodovja, po vojni pa ga je imela s svojimi kolonijami skupaj le še 15,9 milijonov reg. ton, pri čemer je treba upoštevati še dejstvo, da je najmanj polovico trgovskega brodovja, ki je tu vsteto, iztrošenega in praktično sedaj nedonosega. (V. Sokolov: »Anglo-ameriški ekonomski sporazumi«, »Mirovoje hojzajstvo«).

Na splošno pa se je brodovje ZDA med vojno silno povečalo in jih pretvorilo v najmočnejšo pomorsko državo na svetu. Dočim so v Ameriki izdelali leta 1940 komaj 444,7 tisoč brutto registrskih ton ladjeva, so ga izdelali leta 1943 (maksimum) 12.499 tisoč brutto registrskih ton. (Gladnje trgovskih ladij v ZDA »MI. rovoje hojzajstvo«). ZDA so se spremenile v gospodarja morja in kaj je čudnega, če je v glavah onih, ki so gradili ladje z namenom, da bi jim prinašale dobiček in utrjevale njihovo »svobodno gospodarstvo«, zrasla ideja »svobodne plovidbe« ali z drugimi besedami povedano: ideja uničevanja vseh onih, ki niso na morju tako močni kot ZDA. Jasno je, da je taka ideologija daleč od prave svobode.

Podobno je z geslom »svobode plovidbe« po velikih kontinentalnih rekah. To geslo so zlasti propagirali v zvezi s poskusom monopolističnih kapitalistov ZDA, da bi preko Dneva obvladali Jugoslavijo in ostale mlade demokracije Balkana in Srednje Evrope. Tovariš Kardeji je v svojem govoru v Parizu na izredno odločen način zavrnili ta poizkus. Odtlej se skoraj ne sliši več o »svobodni plovidbi na Donavi« in ameriški imperialisti, ki so zadrževali naše rečno brodovje pri Augsburgu in izjavljali: »Mi imamo ladje, oni pa reko, toda ladje lahko zamenjamo za koncesije, so se morali umakniti, kot javlja specialni dopisnik »Reynold News«-a, Raymond. Menim, da izjava ameriške koman-

de dovolj jasno izpričuje, v čem je cilj in vsebina gesla »svobodne plovidbe po kontinentalnih rekah«.

Jugoslovani smo imeli priliko videti tudi, kako si imperialisti Amerike zamišljajo »svobodo zraka«. Praktično naj bi ta svoboda dajala onim, ki imajo dovolj letalskih sredstev, možnost, da kršijo suverenost malih držav, kjer jo hočejo in kadar jo hočejo. Sovjetski ekonom Vincer je predvideval, da bodo Amerikanci postavili to parolo, ko je v začetku leta 1945 pisal: »Letalska industrija v ZDA, ki se je nenavadno povečala za časa vojne, se bo popolnoma naravno brigala za to, da po vojni ohrani svoj trg za letala. Zato bo zainteresirana tako v vzdrževanju sile vojnega kakor tudi v razvoju civilnega letalstva...« (Vincer: Ne kaj vprašani povojne konkurence. »Mirovoje hojzajstvo«).

Leta 1945 so organizirali Amerikanci konferenco v Chicagu, ki naj bi rešila vprašanje povojnega civilnega letalskega prometa. Na konferenco seveda niso pozabili poklicati tudi predstavnikov fašistične Španije. Na konferenci je prišlo do ostrega spora med Angličani in Američani, ker so hoteli imeti Angležij v zračnih linijah iste pravice kot Američani. Po poročilu agencije Associated Press je ob tej priliki izjavil predsednik velikega avijonskega društva »Eastern Air line« Rikenber: »Anglija hoče imeti z Ameriko enake možnosti. Jaz energično protestiram proti temu. Ne razumem, kako bi se mogel regulirati naš letalski promet na ta način, da vendar 75% vseh prenosov v celem svetu prihaja iz Amerike.« Ko se monarhisti bore za »svobodo zraka«, se nemudoma spozabijo in se zaletajo v načelo »enakih možnosti«, ki jim je sicer izredno priljubljeno. »Svoboda zraka« je iz besednjaka imperialistov, pomeni torej poizkus ameriških monopolističnih imperialistov, da bi s silo svojih letal, ki so jih zgradili med vojno, obvladali svet in teptali suverenost malih narodov.

»Svobodna plovidba« in »svobodni zrak« naj bi napravila le pot naslednji najvažnejši zahtevi ameriškega imperializma, »svobodni trgovini«. Svobodna trgovina naj bi bila kaptup ameriških monopolističnih kapitalistov, ki bi razbijal zidove starih kolonialnih imperijev in uničeval mlado svobodo narodov. Svobodna svetovna trgovina bi pomenila ameriškim monopolistom uresničenje bajnih sanj. V knjigi »Povojni ekonomski problemi« pravi avtor S. Harris dobesedno: »Če hočemo verjeti v mir, ni dovolj, samo osmisliti »svobodne trgovine, ampak je svobodna trgovina neobhodni pogoj ml-

ga društva »Eastern Air line« Rikenber: »Anglija hoče imeti z Ameriko enake možnosti. Jaz energično protestiram proti temu. Ne razumem, kako bi se mogel regulirati naš letalski promet na ta način, da vendar 75% vseh prenosov v celem svetu prihaja iz Amerike.«

Ko se monarhisti bore za »svobodo zraka«, se nemudoma spozabijo in se zaletajo v načelo »enakih možnosti«, ki jim je sicer izredno priljubljeno. »Svoboda zraka« je iz besednjaka imperialistov, pomeni torej poizkus ameriških monopolističnih imperialistov, da bi s silo svojih letal, ki so jih zgradili med vojno, obvladali svet in teptali suverenost malih narodov.

»Svobodna plovidba« in »svobodni zrak« naj bi napravila le pot naslednji najvažnejši zahtevi ameriškega imperializma, »svobodni trgovini«. Svobodna trgovina naj bi bila kaptup ameriških monopolističnih kapitalistov, ki bi razbijal zidove starih kolonialnih imperijev in uničeval mlado svobodo narodov. Svobodna svetovna trgovina bi pomenila ameriškim monopolistom uresničenje bajnih sanj. V knjigi »Povojni ekonomski problemi« pravi avtor S. Harris dobesedno: »Če hočemo verjeti v mir, ni dovolj, samo osmisliti »svobodne trgovine, ampak je svobodna trgovina neobhodni pogoj ml-

de dovolj jasno izpričuje, v čem je cilj in vsebina gesla »svobodne plovidbe po kontinentalnih rekah«.

Jugoslovani smo imeli priliko videti tudi, kako si imperialisti Amerike zamišljajo »svobodo zraka«. Praktično naj bi ta svoboda dajala onim

Govor podpredsednika vlade FLRJ E. Kardelja na I. kongresu Ljudske fronte Srbije

Beograd, 16. marca. Včeraj se je sestal I. federalni kongres Ljudske fronte Srbije v dvorani Kolarčeve ljudske univerze. Na kongres je prišlo nad 1000 delegatov iz vseh okrajev Srbije, pa tudi delegati Ljudske fronte iz vseh drugih ljudskih republik.

Navzoči so bili podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade, Dimitar Vlahov, Filip Lakuš, Josip Rus in sekretar Milo Peruničič, člani vlade FLRJ, predsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Srbije dr. Siniša Stanković s člani Prezidija in člani vlade LR Srbije, člani Centralnega odbora Enotnih sindikatov, člani Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije, predsednik srbske Akademije znanosti dr. Bečić in mnogi drugi javni in kulturni delavci.

Kongres je otvoril predsednik Izvršnega odbora Ljudske fronte Srbije in minister za zunanje zadeve zvezne vlade Stanoje Simić. Ko je pozdravil navzoče, so na njegov predlog izvolili častno predsedstvo: maršala Jugoslavije Josipa Broza - Tita, Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije ter Izvršne odbore Ljudske fronte Hrvatske, Slovenije, Makedonije, Bosne in Hercegovine ter Črne gore.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je govoril podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj, ki je pozdravil kongres v imenu Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije, in izjavil:

Tovariši in tovarišice delegati!

Srečen sem, ker vas lahko pozdravim v imenu Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije in vam v njegovem imenu zaželim čim večje uspehe pri delu tega kongresa. Mislim, da kongres ne bo imel pomena glede na naloge, ki ste si jih tu postavili, samo za LR Srbije, ampak za vso Jugoslavijo.

Kongres Ljudske fronte Srbije je bil sklican v izredno važno in velikem trenutku za razvoj naše domovine. Za nami je dvojno težkih let napolnjenega vseljudskega dela za obnovo naše dežele in za njen dvig iz vojnih ruševin. Danes lahko rečemo, da je bilo to delo uspešno in da smo osnovne naloge za obnovo dežele izpolnili. S tem pa ne mislim reči, da smo popravili vse, kar je bilo v vojni opustošeno. Pri nas so še cela področja, kjer je bilo v pogledu obnove razrušenih vasi in mest le malo strupenega. To je naloga, katere se bomo lotili v tem letu. Pri uspehu naše obnove pa je najvažnejše to, da proizvajamo naša industrijska blaga nedostatkoma že s polno zmogljivostjo, naša groovina prinaša na tržišče vedno več blaga, naše kmetijstvo dobi in bo dobivalo vedno več in vedno boljše orodje ter stroje, vsled česar se bo uspešneje razvijalo, naš prevoz se razvija na vseh črtah, naša gospodarstva smo dali nove organizacije, ki ustrezajo vsebini ljudske oblasti in našemu socialno ekonomskemu sistemu, šole in vsakdanja praksa nam že dajejo nove kadre itd. Jasno je, da so vse to veliki uspehi, ki nam na eni strani omogočajo, da bomo končali obnovo, na drugi strani pa pričeli načrtno izgradnjo naše dežele, ki mora postati napredna industrijska dežela z razviti in naprednim gospodarstvom.

Popolnoma je jasno, da ne moremo stati na mestu in se niti za trenutek zadovoljiti s predvno stopnjo našega gospodarstva ter predvno silo naše proizvodnje. Kdor ne napreduje, ta dejansko zaostaja, kdor pa zaostaja, tega tepejo, pravi tovariš Stalin. Ker pa ne želimo in ne moremo, da bi nas tepeli, bomo krepko naprej. (Navzoči burno ploskajo.)

Stara Jugoslavija je bila relativno zaostala dežela s tako gospodarsko strukturo, ki je značilna za napel odvisno deželo, na katero so gledali veliki imperialisti kot na nekakšen agrarni privesek njihovega razvitega gospodarstva in kot trzišče, ki je

vir surovin in posebnih proizvodov, mi pa hočemo, da bo naša dežela tudi gospodarsko neodvisna, ker bo samo tako lahko politično neodvisna. Zato se moramo takoj lotiti sistematičnega načrtnega izgrajevanja naše države, ki ne bo le povečala naše proizvodnje, ampak tudi spremenilo notranjo strukturo našega gospodarstva.

Tu pa ne gre samo za neodvisnost naše dežele. Predvsem in sporedno s tem gre tudi za blagostanje naših ljudskih množic. Vemo, da ne bi doseglo naše ljudstvo nikoli življenjskih pogojev, dostojnih človeka, če bi ostali pri zaostalem gospodarstvu, ki smo ga podedovali od stare Jugoslavije. Zato pa imamo ljudsko oblast in zato tudi rušimo sistem izkoriščanja človeka po človeku, da bi si naše delovne množice ustvarile boljše in srečnejše življenje, ki ga ne bo obremenjeval vsakdanji strah za kruh. Sedaj je prišel čas, da se odločimo totno dela, da bi ustvarili materialne pogoje za veliki cilj. Zato glejte, mora postati naša FLRJ in vsaka njena republika napredna in gospodarsko razvita dežela, ki bo lahko omogočila temu ljudstvu blagostanje. Zato bo to leto prvo leto našega petletnega plana, ki bo iz temelja izpremenil obraz Jugoslavije in v zameno lepšo bodočnost naših narodov.

Jasno je, da je boj za uresničitev petletnega plana obenem tudi boj za popolno zmago onih idej ljudske demokracije, ki so povedle naše ljudske množice v oborožen boj proti okupatorjem in njihovim domačim hlapcem.

Naj živi Ljudska fronta Srbije in

Prvi sestanek Javne tribune v Ljubljani

Podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Breclj odgovarja na »Javni tribuni« na vprašanja

V mladinski dvorani v Ljubljani je bil v soboto zvečer prvi sestanek Javne tribune. Sestanek je ob odgovorih na vprašanja, ki jih rešuje Osvobodilna fronta, predvsem pokazal pomen in važnost tribune javne kritike ter tudi veliko zanimanje, ki vlada zanj. Ljudje so Mladinsko dvorano napolnili do zadnjega kotička.

Sestanek je otvoril tov. Malešič, sekretar Mesnega odbora OF, in podal besedo članu sekretariata Izvršnega odbora OF tov. Breclju.

Tov. Breclj je potem, ko je poudaril namen in pomen Javne tribune, orisal notranjopolitični in gospodarski položaj, nato pa odgovoril na nekaj najvažnejših vprašanj, ki jih je Javna tribuna pri IOOF prejela v zadnjem mesecu.

Na vprašanje nekega dopisa, zakaj je bilo ob in po osvoboditvi toliko bele moke, letos pa je ne dobimo, je tov. Breclj pojasnil, da je bilo prvo leto po vojni naše ljudstvo zaradi težkih naporov, partizanstva in koncentracijskih taborišč telesno zelo izčrpano, zato je naš prehranjevalni aparat moral skrbeti, da je takrat nudil ljudstvu čim več. Da je letos pomanjkanje bele moke, je kriva nepredvidena slaba lanska letina, kakor tudi nenadna prekinitev Umrin dobav. Stanje prehrane bi mnogo olajšale tudi nabavno-prodajne zadruge, ki pa žal niso bile zadostno organizirane na deželi. Popolnoma neutemeljen in neumestna pa je strah, da se bodo obroki v prehrani še znižali. Nasprotno, prehranjevalni urad bo obroke sladkorja zvišal vsem potrošnikom že prihodnji mesec. To, kar imamo zdaj, je zagotovljeno do nove žetve.

Javni tribuni so bila izmešana tudi vprašanja nepravilne razdelitve blaga, kot n. pr., da je nakaznico laže dobiti, blaga pa ne. Tov. Breclj je naglasil, da ljudski kontroli ne smejo biti skriti primeri nepravilnega razdeljevanja blaga. Vse napake je treba razkrinkavati in javljati kontrolnim organom. Imamo razdelilnik za vse racinirane predmete; za prvo tromesečje je Slovenija letos prejela 2.200.000 m bombaznih in 300.000 m volnenih tkanin, poleg tega pa 211.255 parov čevljev. Navedene številke kažejo, da je razvijalo v različnih časih, krajih in družbenih prilikah.

Za tov. Doretom Klemenčičem je nato spregovorila ministrica za prosveto tov. Lidija Šentjura, ki je poudarila dvojno važnih strani razstave: kulturno in politično. Razstava daje

Konferenca aktivna OF mesta Ljubljane in okolice

V nedeljo dopoldne je bila v dvorani kina Sloga konferenca aktivna Osvobodilne fronte Ljubljana — okolica.

Tov. Mira Tomšičeva, članica Izvršnega odbora OF, je podala referat o gospodarskem planu. V uvodu je tov. Tomšičeva poudarila nekatere važne sklepe, ki so bili sprejeti na III. seji Glavnega odbora Osvobodilne fronte dne 24. februarja 1947. Ker aktivisti OF teh sklepov niso dovolj izvajali in jih konkretno prenesli na teren, je bil namen nedeljske konference, aktiviste vzpodbuditi in jih znova seznaniti z nalogami in dolžnostmi, ki jih ti sklepi postavljajo pred organizacijo OF.

Renegat Vincenc Schumy avstrijski »strokovnjak« za koroške zadeve

Jugoslovanska vlada je o priliki londonske konference namestnikov zunanjih ministrov v posebni noti opozorila na politično in moralno kakovost nekaterih vodilnih članov avstrijske delegacije, ki jih je poslala na konferenco avstrijska vlada kot svoje »strokovnjake« za koroške vprašanje. Eden izmed njih, koroški deželni glavar Hans Piesch, je že izvalil posledice ter je pred nekaj dnevi odstopil; še vedno pa posluje kot »strokovnjak« za koroška vprašanja inž. Vincenc Schumy, predsednik bivšega velikokoroškega »Heimatsdienst« na Koroškem in najvišji sodelavec vojnega zločinca SS-Standartenführerja Maier-Kaibitscha.

Vincenc Schumy je koroškim Slovincem dobro znan ne samo kot eden najbolj zagrzanih šovinističnih priganjav, marveč tudi kot poturika, ki je prodal svoje narodno prepričanje za dobro službo in kariero. Vincenc Schumy je doma iz Zilice pri Podklostru kot sin slovenskih staršev. V svojih mladih letih je bil zavezanec Slovencev. Zato ga je Politično in gospodarsko društvo koroških Slovencev poslalo v šole, da bi se izobrazil in bil kot strokovnjak v pomoč slovenskemu ljudstvu na Koroškem v borbi za gospodarski obstoj in kulturni napredek. Slovensko ljudstvo na Koroškem je zbiralo denar, da je lahko obiskoval kmetijsko šolo na Grmu in se usposobil za kmetijskega strokovnjaka. Po končanem šolanju je bil res tudi nekaj let slovenski kmetijski potovalni učitelj na Koroškem, nato pa se je izneveril svojemu narodu, se ponemuril in postal najhujši preganjalec vsega, kar je slovenskega. Ko je bil leta 1923 izvoljen za koroškega deželnega glavarja, je celo nemški list »Staatswehr« zapisal: Schumy je Slovan, ki taji svojo narodnost.

Da bi se v očeh Nemcev čim bolj povzdignil, je povsod nastopal za velikokoroške ideje. Kot deželni glavar je leta 1923 potvrdil ljudsko štetje, da bi čim bolj znižal odstotek slovenskega prebivalstva na Koroškem, z vsemi sredstvi podpiral naseljevanje Nemcev na slovenskem ozemlju in zatiral slovensko šolstvo. In danes se kot »strokovnjak« za koroška vprašanja sklicuje na prav tiste potvorbene številke, ki jih je sam falzificiral. In takih »strokovnjakov« se poslužuje avstrijska vlada, da bi mogla še nadalje odrekati koroškim Slovincem pravice, za katere so se tako dosledno borili. Dejstvo, da se avstrijska vlada poslužuje ljudi Schumyjevega kova, pa tudi dokazuje, da se Avstrija tudi še danes ni otrela velikokoroškega šovinizma ter da so vsa zatiranje in demokracizirani in denacionalizirani samo bajka, ki naj preslepi inokozsko javnost. Koroški Slovinci pa dobro vedo, s kom imajo opravka, in zato ne bodo odnehal od svoje borbe poprej, predno ne bo izpolnjena njihova zahteva, t. j., dokler ne bo Slovenska Koroška priključena Jugoslaviji.

Jean Richard Bloch

Agencija France Presse javlja, da je dne 15. marca umrl v Parizu Jean Richard Bloch, francoski književnik, član Sveta republike in direktor lista: »Ce soir«.

Za slovitim francoskim znanstvenikom Paulom Languevinom lega v kratkem razdobju v grob že drugi predsednik sodobne napredne francoske kulture, slaven pisatelj, prijatelj nove demokratične Jugoslavije.

Jean Richard Bloch se je rodil v Parizu leta 1884. Pisati je začel precej zgodaj. Že pred prvo svetovno vojno je izdal zbirko povesti: »Lévy« in roman »Et compagnie«.

Udeležil se je prve svetovne vojne kot vojak-pešak francoske vojske.

Po svetovni vojni nadaljuje s pisateljevanjem. V tem obdobju piše predvsem eseje in l. 1920. izda knjigo esejev pod naslovom »Carneval est mort«. Leta 1924. izda knjigo »Sur un cargo«, leta 1925. knjigo »La nuit curde«. Piše tudi za gledališče (Le dernier Empereur — 1926). Je najvišji sodelavec pri reviji »Europe«, ki jo je ustanovil Romain Rolland.

Je eden prvih francoskih piscev, ki se je zavedal nevarnosti fašizma in ga v svojih spisih razkrinkaval. Udeležil se je španske domovinske

Ob otvoritvi razstave slikarstva in kiparstva 19. in 20. stoletja v Narodni galeriji v Ljubljani — V ospredju minister za prosveto

Ob otvoritvi razstave slikarstva in kiparstva 19. in 20. stoletja v Narodni galeriji v Ljubljani — V ospredju minister za prosveto

V imenu Komiteja za kulturo in umetnost je spregovoril akademski slikar Dore Klemenčič, ki je poudaril velikanski pomen razstave za naše ljudstvo. V prejšnji Jugoslaviji ne bi bilo mogoče organizirati takšne razstave, ki bi prikazala celoten razvoj in razvoj umetnosti jugoslovanskih narodov v razdobju 150 let, kajti stara Jugoslavija ni težila za utrjevanjem bratstva in enotnosti jugoslov. narodov. Razstava pa ima velik pomen tudi za naše likovne umetnike, ker jim daje možnost proučiti likovno ustvarjanje v preteklosti in se učiti na dobrih in slabih straneh, ki jim bodo najboljše napotilo za ustvarjanje v bodočnosti. Ob koncu je tov. Dore Klemenčič podal sliko in razvoj kiparstva in slikarstva Jugoslavije

Ob otvoritvi razstave slikarstva in kiparstva 19. in 20. stoletja v Narodni galeriji v Ljubljani — V ospredju minister za prosveto

Ob otvoritvi razstave slikarstva in kiparstva 19. in 20. stoletja v Narodni galeriji v Ljubljani — V ospredju minister za prosveto

stva. Spregovoril bom samo o dveh oblikah, ker se mi zdita najvažnejši in najznačilnejši.

Stari kolonialni imperiji so si podrejali kolonialne posesti z vojaško silo in jih z vojaško silo tudi držali v pokorščini. Misionarji, trgovci in vojak so bili trije nujni rekviziti v tej kolonialni politiki. Ameriški imperializem si je izbral bolj »demokracije« oblike političnega in vojaškega vladanja v svetu.

V poslednjem času so dali Američani velikodušno Filipinom »neodvisnost«. O taki »neodvisnosti« je izjavil znan demokratični senator Pepper: »Po mojem mnenju je to enostavno nov način, na katerega velika država izžema malo državo, to pa je v popolnem nasprotju s filozofijo Združenih narodov.« Podpredsednik KP Velike Britanije Palme Dutt je dal znanstvenost karaktistično nove kolonialne tehnike v zvezi z dajanjem »nezavisnosti«, ko pravi: »Glavne karakteristike te nove imperialistične tehnike »neodvisnosti« so: 1. da se vojna kontrola zadržati ali s neposredno vojaško okupacijo ali s pogodbenimi pravicami in državnim oporišč. 2. da se ekonomska kontrola zadržati z zaščito imovine in interesov velikih monopolističnih koncernov imperialistične sile, 3. da se izdela trka ustava, ki bo dala oblast v roke onih slojev, ki sodelujejo z imperialistično silo. Ta si pridruže gospodujče položaj vsled vmešavanja v slučaju potrebe. (Palme

Dutt: Kriza v Indiji. »Communist Review«, januar 1947.)

Taka neodvisnost je torej popolnoma enaka kolonialnemu suženstvu. Imperialisti se morajo oprijeti lažnjivega gesla »neodvisnosti« takrat, kadar jim uspe, da izdvoje iz kolonialnega naroda nekaj narodnih izdajalcev in vrst fevdalcev ali korumpirane buržoazije, se naslonijo nanje in preko njih izkoriščajo narod. Sama socialna logika žene tak narod, ki je dobil imperialistično »neodvisnost«, v odločno borbo proti tujemu imperializmu in njegovi domači agenturi. Prav na primeru Filipinov vidimo nazorno, kako se je narod zbral v partizanski armadi Hukbalahapa in se pod vodstvom najnaprednejših proletarskih elementov bori za svojo resnično osvoboditev. Ni slučaj, da je maršal Tito postal vodnik komandantu ter hrabre filipinske armade. (Glej članek »New Masses« Zavera na Filipinima. »30 danak št. 1. 1946.«) Ti dajanje formalne »neodvisnosti« ne more rešiti imperializma pred neizbežno narodno osvobodilno borbo kolonialnih narodov.

Ameriška »oporišča« so že dalje časa predmet razpravljanja v vsem svetovnem tisku. Med drugo svetovno vojno si je Amerika spratno utrdila po vsem svetu svoja gnezda (prvenstveno letališča), iz katerih se sedaj nikačo noče umakniti, čeprav s tem grobo krši suverenost prizadetih držav. Mnoge države se ostro upirajo temu ameriškiemu militarnemu hegemonističnemu sistemu (Panama, Mehika, Brazilija, Danska itd.). Namen tega sistema je več kot jasen. Oporišča naj bi bila izhodna točka ameriške ekspanzije za direktno osvajanje novih ozemelj. Zagovarjajo se s potrebo »obrambe« ameriškega kontinenta. Tako je n. pr. zahteval Herbert Hoover, naj Američani obdrže otoke na Tihem oceanu, ki so jih osvojili med vojno »v obrambo ameriškega ljudstva«. (E. Svede: Vojno pomorska ekspanzija ZDA. »Pravda«.) Jasno je, da se za geslom »obrambe« skriva dejanska težnja k »napadu«. Tudi Hitler je anektiral Avstrijo zaradi »obrambe« nemškega rajha in znano je, kako je končal. Še jasnejši pa nam postanejo ti »obrambene« vojaški nameni ZDA, če jih pogledamo v luči dogodkov zadnjega časa v zvezi z ameriškim prodorom na Arktiku in sklenitvijo kanadsko-ameriške vojaške pogodbe.

Izgleda, da mislijo ameriški monopolistični kapitalisti, da britanski imperij razpada samo zato, ker se pri njem stvari imenujejo z njihovimi praviimi imeni, ker izkoriščanju pravijo izkoriščanje in imperializmu imperializem. Izgleda, da mislijo monopolistični kapitalisti, da kolonialni narodi vstajajo proti besedam iz imperialističnega slovarja in so jim zato dali demokratičen izraz. Toda prazno je upanje, da bi bilo mogoče s frazo poneumiti narode. Možno jih je začasno zaslepeti, trajno ne.

Janez Stanojnik

Allan Bush o svojem vtisu iz Jugoslavije

Praga, 14. marca. Slavni angleški dirigent Allan Bush, ki ga je nedavno mudil v Jugoslaviji, je postal po vrnitvi v Anglijo jugoslovanskemu veleposlanstvu v Pragi pismo, v katerem pravi med drugim:

»Moje obisk, ki ni bil prvi, kakor upam, je največje doživetje v mojem življenju. Po dolgih letih življenja v mračnih političnih in socialnih okoliščinah sem našel končno na svetlobo. Vaše ljudstvo bo prišlo s svojo herojsko borbo v zgodovino človeštva. Štiri tedne, ki sem jih preživel v takšnem ozračju, so izkušnja, ki je ne bom nikdar pozabil. Z najbolj toplimi željami po neprekinjenem razvoju vaše države ostajam vam vdani in hvaležni Allan Bush.«

Zastopstvo italijanske mladine na obisku v Zagrebu

Beograd, 16. marca. Zastopstvo napredne italijanske mladine, ki je na obisku pri Ljudski mladini Jugoslavije, je sinoči odgovorilo na obisk k zagrebški mladini. Delegacija bo obiskala posamezne kraje LR Hrvatske, nato pa odpotovala na obisk k mladini LR Slovenije.

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

Turistična vremenska poročila bomo za naprej objavljali samo 3 krat na teden. Poročevalci za višinske postojanke naj poročajo ob ponedeljkih, sredo in petkih.

VREMENSKA NAPOVED	
za torek 18. marca	
Proti jutru padavine nato spremenljivo, nato pa zopet padavine.	
Vremensko poročilo z dne 17. marca ob 7. uri zjutraj:	
Krvaček	—10, jasnó, 5 cm pršiša na 150 cm podlage.
Planica	—3, jasnó, 10 cm pršiša na 100 cm podlage, skakalnice uporabne.
Kranjska gora	—2, jasnó, 20 cm srenja, skakalnice uporabne.
Bohinj	—1, jasnó, 60 cm srenja.
Turistično društvo Slovenije.	
Turistična vremenska poročila bomo za naprej objavljali samo 3 krat na teden. Poročevalci za višinske postojanke naj poročajo ob ponedeljkih, sredo in petkih.	

KONCERTI

Planist Pavel Štepan je vnuk znamenitega češkega klaviristkega pedagoga Viljama Kurza in sin virtuozna dr. Stepana. Torci pianist po krvi. Stalil si je nalogo: propagirati v tujini češko glasbo. Na njegov koncert v petek, 22. marca ob 20 v Filharmoniji opozarjamo. Vstopnice v Matični knjigarni. 618-n

22. narodnih in umetnih slovenskih zborov je na sprednji koncert pevskega zbora grafične mladine v četrtek 20. marca ob pol 21 v veliki Filharmoniji davorani. Zborovodja Slavko Mihelič nam bo podal s svojim zborom in solisti mali pregled ustvarjanj naših skladateljev v zadnjih letih. Zbor je dobro upet, njegovi glasovi mladi, prožni, zato smemo pričakovati lep uspeh koncerta. Vstopnice bodo jutri in v četrtek v knjigarni Glasbene Matice. 562-n

Sporod simfoničnega koncerta Radia Ljubljana v ponedeljek 21. marca ob 20 v Unionu: Beethoven: Leonora, predigra, Mozart: Koncert za klavir in orkester, solist: Bojan Adamič. Armie: Pesem planin, simfonična pesnitev. Suk: Meditacija na koral Sv. Vavilava. Kijevski: Romeo in Julija, predigra. Dirigent: Jakob Lipič. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice. 618-n

SLUŽBENE OBJAVE

IZ PISARNE MINISTRSTVA ZA PROSVETO

19. in 25. marec sta redna šolska dneva.

PRESKRBA

DELITVE MESA ZA BOLNIKE

MLO — gospodarski oddelek Ljubljana, obvešča potrošnike, da prejmejo v sredo dne 19. marca t. l. od 12. ure svežo meso na bolniške nakaznice.

Meso bodo delili:

Prodajalna mestne klavnice št. 1. Solški dreved, prodajalna mestne klavnice št. 2. Solški dreved; Ham Josip, Solški dreved; Gruden Ana, Solški dreved; prodajalna mestne klavnice št. 3. Zaloška 24; prodajalna mestne klavnice št. 4. Celovška c. 43; prodajalna mestne klavnice št. 7. Tržaška c. 81.

Imenovani prevzemajo meso v torek, dne 18. marca na mestni klavnici od 14. ure dalje.

DELITVE MESNIH IZDELKOV

Potrošniki prejmejo v torek, dne 18. marca t. l. od 14.—17. ure mesne izdelke za mesec marec 1947 v sledečih količinah:

Zivilska nakaznica TD I in III, odrezek TD 108 marec, 28 dkg;
Zivilska nakaznica LD I in III, odrezek SD 208 marec, 30 dkg;
Zivilska nakaznica LD I in III, odrezek SD 208 marec, 30 dkg;
Zivilska nakaznica Nav I in III, odrezek 408 marec, 20 dkg;
Zivilska nakaznica Dvoj I in III, odrezek 508 marec, 20 dkg;
Zivilska nakaznica OM I in III, odrezek 608 marec, 20 dkg.

Mesne izdelke bodo prodajale vse prodajalne mestne klavnice.

Navedene prevzemajo mesne izdelke v torek, dne 18. marca pri Javorniku, Dobrnjanska c. od 8. ure dalje.

IZREDNI OBROK SLANINE ZA MAREC (TD, SD, LD)

V marcu prejmejo kot izredni obrok slanine:

Težki delavci (TD) po 1000 gramov slanine (na odr. TD 123-I, II, III, IV);
srednji delavci (SD) po 750 gramov slanine na odr. SD 222-I, II, III, IV);
lahki delavci (LD) po 500 gramov slanine (na odr. LD 355-I, II, III, IV).
(Rimske številke v oklepaju pomenijo posamezne kategorije živilskih nakaznic.)

Podjetja Navoda dele prvenstveno vso slanine, ki jo imajo na zalogi, razen slanine UNRE v dozah. Sele ko ne razdeljena vsa slanine, ki jo imajo Navodi, dovoljujejo, da prejmejo oni delavci ali nameščenci, ki slanine ne bi prejeli (ker bi jo zmanjkalo), namesto slanine maslobo, toda v razmerju 100:80, t. j. namesto 100 gramov slanine 80 gramov maslobo (masti ali olja), nakar prejmejo namesto slanine na iste odrezke.

Težki delavci po 800 gramov, srednji delavci po 600 gramov in lahki delavci po 400 gramov masti ali olja.

Delitev objaviti in izvršiti takoj!

Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo LRS.

RADIO LJUBLJANA, MARIBOR IN SLOVENSKO PRIMORJE

569 m/449 m

SPORED ZA TOREK

6.30 Koračnica. Dnevni spored. Iz naših časopisov: 6.30 Zbavna glasba. 7.00 Ruski tečaj. Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (17. letnika). 7.15 Ruske romane. 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar. 7.45 Lohka glasba. 12.30 Napoved časa in poročila. 12.45 Lohka glasba, mali ogled. 13.00 Melodije naših narodov. 13.30 Priljubljeno naše zakonice — Ivan Legat: O veljavnosti porok pred obojestransko. Sklepanje porok inozemcev pri nas in naših državljanov v inozemstvu. 13.45 Iz opnega sveta. 14.30 Napoved časa in poročila. 14.45 Dalnabinske narodne pesmi, izvajata na kitari Pavlovič in Jovanovič. 18.00 Radijski dnevnik. 18.15 Našpot gojenec Srednje glasbene šole v Mariboru. 18.45 Temelj in izvajanja novega zakona o inspekciji dela. (Predavanje ministra za delo LRS in Antičevića). 19.00 Marjan Kozina: Lepa Vida — poje mešani zbor. 19.15 Napoved časa in poročila. 19.30 Lohka glasba, mali ogled in objave. 19.45 Ježkovni pogovori. Prof. Mirko Rupel: Ježkovni pogovori samostojnikov in ježkov. 20.00 Slovenske narodne pesmi, pojejo: Roman Petrovič in Andrej Jarc, na harmoniko spremlja Avgust Stanko. 20.15 Industrijska oddaja. 20.30 Koncert violistke Nade Jevdžević-Brandove, pr. klavirju spremlja Ksenija Ogarcova. (Prenos iz Maribora). 21.00 Odiomki iz romana Mihajla Solohova: Tihj Don. 21.30 Iz del ruskih skladateljev. 22.00 Prenos vesti. Zvezno postaja iz Beograda. 22.15 Igra Plešni orkester Radia Ljubljane pod vodstvom Bojana Adamiča.

Vanda Vasilevska:

38

Zasužnjena zemlja

»Tisto, ki leži na podstrežju...«

»Kako hitro ste izvožali, našli, zračunali! Zmleti? Zmleti in požreti, da bi vam napelo vamp! Kaj pa bo pozimi, kaj pa bo spomladi? Tega vam ni mar, kaj? In s čim boste zasejali vsaj majhno krpo?«

»Do zime je še daleč, še stokrat lahko crkneš...«

»Zaradi mene lahko crknete tisočkrat! Vi mislite samo na žrtje, vse ostalo vam ni mar! Na vrtu je bilo nekaj repe, kdo jo je izpulil, vas vprašam, kdo? Ali ne vi, kaj ne vi?«

»Repe še videl nisem...«

»A, niste videli? Seveda, kako naj bi jo videli! Da bi se zadržali na njej, da bi se vam zataknila v grlu! Lahko bi jo spekli, pojedli po človeško...«

»Če je bila in je zdaj ni, jo je kdo vzel!«

»Saj vem, dobro vem, da ste jo vi požrli! Kaj vam je mar za nas — mi lahko živimo tudi brez jedi! V gozd bi šli po gobe, po travo, na reko ribe loviti!«

»Saj sem že bil v gozdu in na reki. Pa me noge bolijo...«

»Mene pa ne bolijo? Mene pa ne?« je zakričala Agica in dvignila krilo do kolen. Suhe kosti so bile pokrite s krčnimi žilami,

Mali oglasi

SLUŽBO IŠČEJO

STAREJŠA DOBRA KUJARICA, vajena vsakega dela, išče službo. — Elizabeta Blažič, Križevska ulica 2, 5700-1

KOSMATILNEGA MOJSTRA za vlačarske stroje povsem verziranega s prvostopsnim znanjem za takoj. Za plačo po uradu, ščemo. Tvorčica pokrivaca, Vukovar. 1672-1

DEKLE od 15 do 17 let staro, k dvema otrokoma išče Pogačar, Levčeva ulica št. 29.

TOVARIŠI SREDNJIH LET išče službo Kletarja (piccarja) v večji gostini ali drž. trgovskem podjetju v Ljubljani. Nastopi lahko s 1. aprilom. — Necemer Alojz, Pod hrabom 55, Zgornja Siška-Ljubljana. 5689-1

ZAKONICA BREZ OTROK, marna in iskrena, išče mesto hišnika. — Fakin Maks, Parnova 32. 5702-1

SLUŽBO DOBE

POSTREZNICO, pošteno, za vsak dan od 7. do 14. ure sprejme takoj šiv. Rimska cesta 181. I. I. 5699-2

KMEČKO DEKLE, starejša, vajena vrtarstva in hišnega dela, sprejme A. Sušnik, Zaloška cesta 21. 5707-2

KMEČKEGA FANTA, mlajšega, sprejme za gospodarska dela A. Sušnik, Zaloška cesta 21. 5708-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, pošteno in čisto sprejmem k dvema osebam. Plača zelo dobra. Škopec, Askerčeva ulica 51. 5710-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, skrbno in pošteno, ki bi eventualno pomagala tudi v trgovini, sprejmem takoj. Št. 37. 5699-2

POSTREZNICO, čistino in trgovsko podjetje v Murski Soboti. 5521-2

AGILNEGA KOLPORTERJA - kolporterko sprejme s 1. aprilom 1947 podružnica "Ljudske pravice" in "Slovenskega poročevalca" Jesenice. Dnevni zaslužek po agenciji ca. 100 din. Predstaviti se v dopoldanskih urah. 5555-2

POSTREZNICO za ves dan sprejma takoj Strekelj Mara, Bernerjeva ulica št. 37. 5699-2

POSTREZNICO, ljubiteljskega otroka, za ves dan sprejme takoj Jerala, Slomškova ulica 3. 5697-2

SPOSOBNEGA MOJSTRA ZA VODSTVO KLEPARSKO DELAVNICE sprejmem takoj. Ponudbe pošlji na Mestno industrijsko, obrtno in trgovsko podjetje v Murski Soboti. 5521-2

GOSPODARJA ZA ŠPORTNO IGRIŠČE za nogomet, iščemo. Stanovanje in vrt na razpolago. Informacije daje Vrhovec Ivan, tapetnik, Tyrseva cesta št. 17. 5698-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, pošteno in vestno, za vsa hišna dela, sprejmem takoj. — Naslov pri podružnici SP v Celju. 5660-2

ZASLUZEK

PREDEM VOLNO IN LAN, Naslov v ogl. oddelku. 5623-4

INSTRUKTORJA ZA MATEMATIKO in gimnazije, iščemo. Ponudbe na oglasni oddelku pod »Natančena«. 5650-4

PRODAM

JEDILNI PRIBOR, moderne oblike, ugodno napredaj v Slomškovi ulici št. 17, II. nadst. 5694-5

RADIO, znamke Gretz, magično oko z jeklenim, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 5695-5

PRISTNE PERLJSKE PREPROGE prodaja ABC Puharjeva 3, poleg Pigovca. 5701-5

BLAGO, DEFTEN za moško obleko, dam. Lepo športno kolo pa zamenjam za radio ali prodam. Zdob, Resljeva cesta 12. 5709-5

PRODAM: 93 kom. malih, finih smrkovih glic v kaseti, Widia mce, konične valjane ležaje 25, 35, 65 mm znotraj Akcija 30, 40, 45, manometer 250 atm, mali elektromotor - dinamo vodotestna 150 V, 1 1/2 K, S, 1480 obratov, prodam ali zamenjam za moško ali žensko ogradje kolesa. Naslov v oglas. oddelku. 5597-5

STAR LIŠEN PULT, poceni napredaj. Naslov v ogl. odd. 5692-5

PRODAM KOMPLETNO SPALNICO ter ostolpm krasno sočno sobo s posebnim vzhodom kopalnico in stranišče. — Ogledati med 1/2 13. in 1/2 14. uro. Naslov pri podružnici SP v Celju. 5428-5

RADIO - L'engre, sijalen glas, moderne oblike napredaj na Kodeljevem, Povše-tova 31. 5585-5

RJUHE IN PROTIRKE prodam. — Ponudbe oglasnemu oddelku pod znakom »Lepo«. 5595-5

5 m CRNE KRASNE SVILE prodam ali zamenjam za belo. Ogled med 12. in 16. uro. Naslov pove ogl. oddelk. 5503-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK napredaj v St. Zl. ul. Funkova 45. 5511-5

SVILA, primerna za podlogo, napredaj v Gajevi ulici 6/IV, vrata 11. 5495-5

OBLEKO, skoraj novo za 14-letnega dekca, prodaja Tomšič, Ob Ljubljanci št. 67, pritičje. 5492-5

VINSKE STERILNICE 7 del. napredaj. — Naslov v oglas. oddelku. 5706-5

PRODAM: 3 m dolg pult in 3 m visoko polico. Poizve se: Mševlj M., mizarstvo, Ljubljanska ulica 37, ali Pokopališka, ul. št. 33. 5489-5

»TOFRA«, TOMAŽIČ FRANC

STAREJŠI IN MLAJŠI, TOVARNA NOZEVE, Maribor, Jerovškova ulica 13

je preimenovana

ter posluje odslej pod imenom

»TOVARNA NOŽEV«, MARIBOR

JEROVŠKOVA ULICA 13

LEPO GOSPOSKO SOBO z usnenimi fotelji, pripravno za zdravilnika, odvetnika ali trgovca, Maribor, Maribor, Meljska cesta 3. 5681-5

KLAVIR, črn, dober, trdnice Hezel Heilmann, prodam za 45.000 din. Ogledati na Zrinjskega cesti 7/II, vrata 6. Istotam napredaj sterska dobro idoca ura in nekaj pohištva. Odano tudi njeno pri Zalah za tri leta v najem. 5684-5

PREDPOBNO STENO, moderno, novo, prodam. Trstenjakova 8 — sp. dnuj zvo-nec. 5689-5

NOV KAVČ, orehova korefnna, zeleno olaso, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 5689-5

TELEFONSKI APARAT znamke Siemens — izdelek iz leta 1940., popolnoma nov, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 5670-5

SMOKING, nov, pristen, predlojni izdelek in pleten, teko iz raznobarnih klubovestnih trakov, 15 m dolg, napredaj. Naslov v ogl. oddelku. 5673-5

SMYRNA PREPROGO veliko 3-4 m², ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelku. 5517-5

FILATELISTI POZOR! Prodajmo nerabljene zbirke znamk: Nemčija 1933-1945, Hrvaška, Češka, Moravska Bosna in Hercegovina in Poljska 1939-1945 po zelo ugodni ceni. Ponudbe podružnici SP Mariboru pod znakom »Nerabljene znamke«. 5672-5

POLNOJARMENIK - znamke Kirchner, širice 45 cm, prodaja A. Baldasin, Celje, Kolenčeva 6. 5659-5

DVE PREGRIJALNI za okroglo politirano mizo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 5662-5

CEVLJARI! Prodajmo močno cilindrično, 40 parov krot, polico, delavno mizo, 2 stola, stoj za rince, za 9500 din. — Naslov v ogl. oddelku. 5663-5

OTROŠKI VOZICEK, globok, z vzhodom, krem, napredaj v Zelenci jami, Ljubljanska ulica 39. 5667-5

IGRAČKE! Krasno darilo za Veliko noč. Matador s 60 deli za sestavljanje mosta, din 100 »Dječje carstvo« s 40 deli in zelo lepih daril za sestavljanje dvorca, din 120. Vs. v krasnih skatlah. — Pošljim po povzetju z doplačilom za poštnino in pakiranje. — Medvedovič, Zagreb. Gajdševa 18. 5675-5

ZIVO SREBRO, p-1 kg, prodam. — Ponudbe z navedbo cene oglasnemu oddelku pod »Srebro«. 5655-5

SVILENO PRESITO ODEJO, novo, volne, no blago za topla haljo in obleko prodam. Naslov v oglas. oddelku. 5713-5

DVE SPALNICE, dobro ohranjeni in eno otomano prodaja ABC, Ljubljana, Puharjeva 3 (poleg Pigovca). 5701-5

GOSTILNISKI VENTILATOR, sod in visok, kad ter srebrni pribor, ugodno prodam. Zabajak 3. 5705-5

ZAKONSKO SPALNICO, šperano lepe izdelave, popolnoma novo, nerabljeno, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 5490-5

KUPIM

PLOŠČICE ZA STEDILNIK, porcelanaste, kupim 150-200 komadov. Naslov pove oglasni oddelk. 5697-6

KLAVIRSKO HARMONIKO »Septimo sc-pam« ali pa znamko »Pirelli« z 80 bas, dobro ohranjeno ali novo, kupim. Naslov v ogl. odd. 5712-6

MORSKE PRAŠICE kupim v vsaki množini. Plačamo dobro. Ponudbe na oglasni oddelku pod »Budre«. 5374-6

RJUHE kapne, blazine, moške in ženske obleke, obutev, moško perilo itd. kupim. A. Alojzija Drame, Gallusova, na Brezje 29. 5487-6

MOTORNO ČRPALKO na električni pogon ali podobno kupimo. Ponudbe na oglasni oddelku pod znakom »Motorna črpalka«. 5537-6

MOTOR 5-6 k. s., kupi takoj Mestna Frac. Vižmarje 19, posta št. Vid nad Ljubljano. 5642-6

SIVALNI STROJ, nov ali malo rabljen, kupi Filipič, Levstikova 15. 5646-6

KUPIM OTROŠKI VOZICEK, v dobro ohranjenem stanju. Ponudbe na oglasni oddelku pod znakom »Predvojni materijal«. 5648-6

SPOMLADANSKO SUKNJO ALI BLAGO kupim. Ponudbe oglasnemu oddelku pod »Suknja«. 5499-6

RADIO LJUBLJANA, Maribor in Slovensko Primorje

potrebuje ljudi

s široko kulturno in politično razgledanostjo, ki bi redno poslušali vse oddaje.

To delo bomo honorirali po dogovoru. Ako interesent sam nima radijskega sprejemnika, mu bo dodeljen od radijske postaje.

Vsi zainteresirani naj pošljejo svoje prijave z osebnimi podatki z naslovom direktorji radijske postaje v Ljubljani, Cankarjeva ulica št. 4, kjer bodo dobili še podrobnejše informacije.

Direkcija radijske postaje Ljubljana, Maribor in Slovensko Primorje, Ljubljana, Cankarjeva ulica številka 4

Načelnik programskega oddelka: Mitja Vošnjak

5

Za vedno nas je zapustila naša ljubljana mati, stara mati, sestra in teta

Helena Selšek

ROJ. HVALA

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo, 19. marca ob 15. uri v Zal, kapele sv. Antona k Sv. Križu.

Ljubljana 17. marca 1947.

Žalujoči sinovi in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

KUPIM suh rezan javorov, češnjav, hruskov, brezov in orehov les raznih debelin in d-žin za galvanizirsko izdelavo po dnevnih uradnih cenah. — Ponudbe Horvatu Milamu Šostanju, 5519-6

RABLJEN SIVALNI STROJ kupim. Naslov pove oglasni oddelk. 5518-6

ROČNO MLATILNICO kupi Azman Ignac, Kotor 32, posta Krtje. 5644-6

MOTOR dober, znamke, od 200-350 cm brezbržno ohranjen, kupim. Ponudbe podružnici SP Trbovlje. 5554-6

PISALNI STROJ, tudi pokvarjen in klavir, pianino, kupi Lajbi, Maribor, Gosposka 20. 5680-6

BLAGO za modne moške hlače ali modne hlače za veliko postavbo, dobre kvalitete, kupim ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe oglasnemu oddelku pod »Dobra prehrana«. 5683-3

MOŠKI BALONSKI PLAŠČ za višjo postavbo, kupim. Ponudbe na oglasni oddelku p-d »Dežni«. 5685-6

ŠPORTNO KOL, odlične znamke, kupim tudi brez gum. Ponudbe na podružnici SP v Mariboru pod znakom »Športno kolo«. 5677-6

KUPIM: 7 m rožaste svile ali 2 svetli obelki (rožasti) za večjo postavbo, 4 m temno modrega volnenega blaga za ženski plašč, temno modre ali sive semiš čevlje za dvojnimi podplati (event. odpete) št. 37-38, Naslov v oglasnem oddelku. 5676-6

RACUNSKI STROJ, po možnosti električni, še dobro ohranjen, kupi Drž. granitna industrija Opotnica, 5691-6

ZAMENJAM

ŠPORTNI OTROŠKI VOZICEK zamenjam za žensko kolo z doplačilom. Naslov v oglas. oddelku. 5641-7

NEPREMISLJIVOST

HIŠO enodružniško z dobro vpetano trgovino, vrst. n-ve pri Marj. Snežni v Slov. gorah, hišo pripravno za vsako obrt v Srečni za 110.000, enodružniško hišo z velikim vrtom pri Celju, enodružniško hišo z 2600 m² zemlje pri Trebnjem za 125.000, posestva v Halozah, Prapju, Slovenski Bistrici in raznih krajih prodaja Univerzal, Maribor, Meljska št. 3. 5552-8

VILO 4 sobe in kuhinja, klet, lep vrt, v Rogški Slatin, odda za več let in najem, prazno ali opremljeno, Univerzal, Maribor, Meljska cesta 3. 5682-8

HIŠO, eno- ali dvostanovanjsko, z nekaj vrta na periferiji Ljubljane, takoj kupim. — Ponudbe z navedbo cene pod »Rešen kupec« na ogl. oddelku. 5672-8

HIŠO, eno- do dvodružniško, kupim. Ponudbe na oglasni oddelku pod znakom »Rudi v okolici«. 5664-8

KOMFORTNO ENOSTANOVJAJSKO VILO z 1800 m² vrta prodam. Ponudbe oglas. oddelku p-d »V mestu«. 5665-8

POLOVICO NOVE TRGOVSKE STANOVANJSKE HIŠE na najlepši točki mesta, dve dvodružniški vilji z velikim vrtom ter parcelo na Mirju prodaja Jančar Sv. Petra cesta 27. 5666-8

V NAJEM

V NAJEM VZAMEM električni hladilnik za hladilo. Plačam dobro po dogovoru. Ponudbe oglasnemu oddelku p-d »Za-čko »Električni«. 5652-9

SOBE — STANOVANJA

DVOBOBNO STANOVANJE s pritlikinami in vrtom, poceni, v centru, zamenjam za trisobno s kopalnico. Naslov v ogl. oddelku. 5608-10

ZDRAVNIŠKI išče lepo opremljeno sobo, po možnosti s posebnim vzhodom, plača deloma tudi v naturalijah. Ima svoj posteljni. Ponudbe na oglas. oddelku pod »Zdravniki«. 5651-10

5

Za vedno nas je zapustila naša ljubljana mati, stara mati, sestra in teta

Helena Selšek

ROJ. HVALA

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo, 19. marca ob 15. uri v Zal, kapele sv. Antona k Sv. Križu.

Ljubljana 17. marca 1947.

Žalujoči sinovi in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpela je in v Gospodu zaspala v 62. letu starosti naša predraga žena, mati, stara mati

MARIJA MAROK

ROJ. SEDEJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 18. marca 1947 ob 1/2 15, uri v Zal, kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana 16. marca 1947.

Globoko žalujoči: mož Lojze, hči Boža por. Strukelj, sin Bojan, vnukinja Majda Strukelj, in ostalo sorodstvo.

IŠČEM PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBNO v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelku pod »GG«. 5683-10

PRAZNO SOBO s šteditnikom, išče ta mirna zakonca, najraje v Rožni dolini ali v bližini. Ponudbe oglasnemu oddelku pod »Prazna soba«. 5594-10

IŠČEM SOBO v bližini centra. Naslov v oglas. oddelku. 5491-10

MENJAM STANOVANJE dveh sob in kuhinje, predesbe in kopalnice s pritlikinami v Vetrinjski ulici 30, za enako vredno v predmestju zaradi boljše zraka, Naslov v podružnici SP v Mariboru. Oglasiti se je dnevno med 11. in 13. uro. 5551-10

OPREMLJENO SOBO oddam študentu. Naslov v oglas. oddelku. 5546-10

LEPO SONČNO SOBO podstrešno, opremljeno, zamenjam za malo večjo prazno, po možnosti pritlično. Naslov pri podružnici SP v Kranju. 5643-10

UDOBNO DVOBOBNO STANOVANJE s kabineto in v vseh pritlikinami, nekoliko vrta, zamenjam za eno-obno s kabineto in v bližini centra. Ponudbe ogl. oddelku pod »P. P.«. 5603-10

SKROMNO SOBO, najraje s šteditnikom, iščem. Ponudbe na oglasni oddelku pod »H. H.«. 5671-10

PRAZNO SOBO v mestu ali vsaj bližini okolici, iščem. Naslov v oglasnem oddelku. 5661-10

SOSTAANOVALKO sprejem v Grabrvičevi ulici 26. 5690-10

VISOKOSOLEC išče s o b o z vso oskrbo. Plača tudi v naturi. Ponudbe na oglas. oddelku pod »Batacin«. 5711-10

VISOKOSOLEC iz Beograda, išče opremljeno komfortno sobo, po možnosti s posebnim vzhodom, za 1. aprila 1947. Plača po sporazumu. Ponudbe na oglas. oddelku pod znakom »Akademik iz Beograda«. 5714-10

RAZNO

IZGUBILA SEM AKTOVKO z 8 knjigami. Najditeja naprosam, da jo vrne v Delavski knjižnici. 5693-14

5

Dotrpel je in se za vedno poslovil od nas naš nadstev skrbni oče, ljubljani mož, sin, stari očka, brat, svak, tast, zet in stric

Franjo Mastnak

trgovec in posestnik

K zadnjemu počitku ga sprejmemo dne 18. marca 1947 ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče Sv. Jurij.

Sv. Jurij pri Celju, dne 16. marca 1947.

Žalujoči: Ana, žena; Ajda, Mila, hčerki; Franc, sin; dr. Artenjak, zet; Marjanca, Tjaška, vnukinja, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpel je in se za vedno poslovil od nas naš nadstev skrbni oče, ljubljani mož, sin, stari očka, brat, svak, tast, zet in stric

Franjo Mastnak

trgovec in posestnik

K zadnjemu počitku ga sprejmemo dne 18. marca 1947 ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče Sv. Jurij.

Sv. Jurij pri Celju, dne 16. marca 1947.

Žalujoči: Ana, žena; Ajda, Mila, hčerki; Franc, sin; dr. Artenjak, zet; Marjanca, Tjaška, vnukinja, in ostalo sorodstvo.

5

Dotrpel je in se za vedno poslovil od nas naš nadstev skrbni oče, ljubljani mož, sin, stari očka, brat, svak, tast, zet in stric

Franjo Mastnak

trgovec in posestnik

K zadnjemu počitku ga sprejmemo dne 18. marca 1947 ob 10. uri dopoldne iz hiše